

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2023.

HRVATSKI SAVEZ
UDRUGA
INVALIDA RADA
HSUIR

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU

Naslov: Godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295 fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr www.hsuir.hr

Za izdavača: Ante Štulić, ing.

Naklada: 60 komada

Tisak: Correctus media

Priprema i dizajn: Valentina Hojsak, Zagreb, siječanj 2024. godine

Izvještaj u elektroničkom obliku dostupan je na: <https://www.hsuir.hr/>

UVOD

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU

Donosimo vam pregršt informacija o provedenim aktivnostima i sjajnoj suradnji s našim partnerskim organizacijama u 2023. godini. Hrvatski savez udruga invalida rada je u prošloj godini dao svoj doprinos i u području utjecaja na javne politike, kao i u zagovaračkim aktivnostima.

Hrvatski savez udruga invalida rada većinu svog djelovanja i aktivnosti financira kroz provedbu projekata/programa prijavom na javne natječaje koje raspisuju javne institucije, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, različita ministarstva, Europski socijalni fond, lokalna/regionalna samouprava i privatni sektor te donacije i sponzorstva. Tako smo u 2023. godini provodili sedam projekata/programa.

Stručna služba provodila je sve redovne djelatnosti Saveza, organizaciju rada i donošenje odluka vezanih uz provedbu aktivnosti sukladno Opisnom i Financijskom planu za 2023. godinu. Posebno bismo istaknuli angažman i doprinos našeg predsjednika Ante Štulića, koji je sudjelovao na sastancima stručne službe, provodio razgovore sa stručnim radnicima te bio kontinuirano angažiran u okviru aktivnosti koje se provode.

2023. godina ostati će upamćena i po usvajanju dugo očekivanog Zakona o osobnoj asistenciji koji je stupio na snagu 01. srpnja 2023. godine, a njegovu punu primjenu tek očekujemo u 2024. godini. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva uvela je tri nova oblika sustavne podrške – temeljne, nacionalne i tematske, kojima se primarno, ciljano i kontinuirano podržavaju udruge osoba s invaliditetom i udruge iz Domovinskoga rata. Veliki iskorak u 2023. godini je i donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku, koji će biti u primjeni od 01. siječnja 2024. godine, te će objediniti četiri naknade - osobnu invalidninu, doplatak za pomoć i njegu, uvećani doplatak za djecu i naknadu za nezaposlene. Inkluzivni dodatak će iznositi od 138,00 do 720,00 eura mjesečno, ovisno o kategoriji i razini funkcionalnosti, a korisnici prava ostvarit će znatno veći novčani iznos, od 50% do 100% veći u odnosu na zbroj pojedinačnih naknada koje su do sada mogli ostvariti. Nadalje, Zakon o povlasticama u prometu (NN 133/23) stupio je na snagu 15. studenog 2023. godine. Sukladno spomenutom Zakonu osobe s invaliditetom dobit će Europsku parkirališnu kartu te Europsku i Nacionalnu iskaznicu za ostvarivanje prava na povlastice u području mobilnosti.

Preko naše web stranice i društvenih mreža, kontinuirano smo informirali o svim aktivnostima, projektima i programima koje smo radili, ali i stavljali sve važne obavijesti i sadržaje namijenjene za sve osobe s invaliditetom.

Hvala svima koji ste bili tu s nama, bili naši zaposlenici, volonteri, stručni suradnici... Hvala svima koji ste nam davali stručnu, ali i onu još važniju, ljudsku podršku.

I na kraju, pozivamo sve vas koji imate volju i želju dati svoj doprinos radu Saveza ili trebate našu podršku, a u cilju ostvarenja naše misije i vizije, da nam se javite.

U Republici Hrvatskoj (na dan 04. rujna 2023.) živi 657.791 osoba s invaliditetom od čega su 56,1 % muškarci i 43,9 % žene, što čini 17 % ukupnog hrvatskog stanovništva.

Tim HSUIR-a

HSUIR

Hrvatski savez udruga invalida rada (skraćeno: HSUIR) sa sjedištem u gradu Zagrebu, Hrgovići 47, djeluje od 1967. godine s ciljem unapređenja društvenog položaja invalida rada, prevencije nastanka ozljeda na radu, zaštite prava invalida rada i svih osoba s invaliditetom. Zagovaranjem prevencije tijekom čitavog radnog vijeka Hrvatski savez udruga invalida rada ukazuje na njezinu ključnu ulogu za sve pod motom „**Spriječimo nastanak invaliditeta**“.

Hrvatski savez udruga invalida rada krovna je organizacija **33 članice udruge** s područja cijele Republike Hrvatske. Djelovanje Saveza usmjereno je na poboljšanje kvalitete življenja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom kroz osnaživanje udruga članica, senzibilizaciju javnosti, edukaciju i informiranje. Kao zagovaratelj prava osoba s invaliditetom Savez sudjeluje pri oblikovanju javnih politika i mjera, te predlaže donošenje novih zakona, izmjena i dopuna postojećih zakonskih propisa koji se odnose na prava i obveze osoba s invaliditetom.

Kontinuiranim organiziranjem i održavanjem seminara, prezentacija i edukacija **Hrvatski savez udruga invalida rada osnažuje rad udruga članica**. Hrvatski savez udruga invalida rada je **član Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH** s kojom zajedno djeluje u cilju poboljšanja kvalitete življenja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Također, Savez je **u članstvu Međunarodne organizacije tjelesnih invalida – FIMITIC** radi uključivanja u međunarodni pokret za izjednačavanje prava osoba s invaliditetom.

Jedna od glavnih aktivnosti Saveza od samog osnutka su davanje **besplatne pravne informacije i savjete** svim osobama s invaliditetom. Pravno savjetovanje obuhvaća niz raznih područja vezanih uz pitanja mirovinskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja, radnih odnosa, zapošljavanja, socijalne skrbi, stambenih pitanja, imovinsko - pravnih pitanja te pitanja u vezi prava osoba s invaliditetom. Sastavni dio pravnog savjetovanja čini sastavljanje tužbi, žalbi, raznih podnesaka i predstavki, kao i drugih usmenih i pismenih intervencija u korist zaštite invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, udruga invalida rada i ostalih udruga i saveza osoba s invaliditetom.

Hrvatski savez udruga invalida rada izdaje **časopis „INFORMACIJE“** koji predstavlja uspješnu komunikaciju HSUIR-a i udruga članica. Putem časopisa „Informacije“ HSUIR sustavno i kontinuirano

---

informira o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom i zdravstvenom udruge članice i njihove članove, kao i širu javnost.

Hrvatski savez udruga invalida rada ima službenu **internet stranicu: www.hsuir.hr i facebook profil** preko kojeg svakodnevno komunicira s članovima i zainteresiranom javnosti.

Svake godine Savez i 33 udruge članice **obilježavaju Nacionalni dan invalida rada**. Nacionalni dan invalida rada ima iznimnu važnost jer se tom prigodom želi dodatno skrenuti pozornost šire javnosti na probleme s kojima se susreću invalidi rada, a posebno se želi naglasiti potreba preventivnog djelovanja s ciljem sprečavanja nastanka ozljeda na radu koje rezultiraju invaliditetom. Kao zaštitni znak Nacionalnog dana invalida rada odabrana je ruža kojom se želi ukazati na problem (ne) korištenja zaštitnih sredstava na radu. Naime, unatoč njezinoj ljepoti, za ubiranje ruže potrebna su zaštitna sredstva. Iako su propisane visoke kazne, poslodavci mjere zaštite na radu često ne provode ili ih provode u smanjenom opsegu, a u oba slučaja u konačnici nerijetko dovode do nastanka invaliditeta. Organiziranim aktivnostima povodom obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada Savez i udruge invalida rada diljem Republike Hrvatske žele ukazati na važnost prevencije nastanka invaliditeta upravo provedbom propisanih mjera zaštite na radu.

Jedna od važnih djelatnosti HSUIR-a je **provođenje projekata i programa** kojima se doprinosi boljem položaju invalida rada i osoba s invaliditetom.

Zaposlenici HSUIR-a pomažu udrugama članicama u pripremi i provedbi projekata. U Savezu su zaposlene 25 osobe. Svi djelatnici HSUIR-a zaposleni su na projektima/programima financiranim europskim i nacionalnim sredstvima. Projektima i programima pružaju se socijalne usluge i osobna asistencija osobama s invaliditetom s ciljem unapređenja življenja osoba s invaliditetom.

VIZIJA: Vizija Hrvatskog saveza udruga invalida rada temelji se na izjednačenim socijalnim mogućnostima za invalide rada i sve osobe s invaliditetom. Slobodan izbor svake osobe s invaliditetom kada je u pitanju odlučivanje o sudjelovanju u životnoj zajednici, odgoju i obrazovanju, sudjelovanju u političkom i kulturnom životu, u području rada i socijalne skrbi. Postojanje mogućnosti izbora za sve osobe koje su zadobile invaliditet na radu da nastave raditi i pridonositi društvu sukladno svojim sposobnostima i mogućnostima.

MISIJA: Društvo bez predrasuda i diskriminacije prema invalidima rada i ostalim osobama s invaliditetom je cilj kojem HSUIR na svojim temeljnim vrijednostima kroz dugogodišnju misiju djeluje i teži.

VRIJEDNOSTI: na kojima se temelji djelovanje Hrvatskog saveza udruga invalida rada su: poštivanje i zaštita ljudskih prava, ravnopravnost, jednake mogućnosti za sve, odgovornost, suradnja i dijalog, pravo na informiranost, tolerancija, uvažavanje različitosti i slobode od izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja.

OSNOVNI CILJEVI SAVEZA: su promicanje i zaštita ljudskih prava te djelovanje na izjednačavanju mogućnosti invalida rada, poticanje uključivanja što većeg broja invalida rada u rad udruga, zagovaranje ekonomske, socijalne, zdravstvene i pravne sigurnost invalida rada, kao i zagovaranje jednakih mogućnosti invalidima rada i ostalim osobama s invaliditetom.

Organizacijska struktura HSUIR-a određena je Statutom.

Tijela HSUIR-a čine: Skupština: - čine je 43 predstavnika 33 udruge članice, Statut čl. 23.

Predsjednik: - Ante Štulić

Predsjedništvo:

- Marica Mirić, dopredsjednica
- Nada Vorkapić, dopredsjednica
- Vladimir Detoni, član
- Ivan Moguš, član
- Jasmina Polak, članica
- Dubravko Sopek, član
- Ivica Korov, član
- Boris Jurevini, član
- Branka Pažur, članica
- Marija Kelečić, članica
- Ante Gabrilo, član
- Josip Držaić, član

Nadzorni odbor:

- Ivica Lazić (predsjednik)
- Štefica Roginić, članica
- Petar Pavlinušić, član

STRUČNA SLUŽBA - Prema Statutu HSUIR-a, zadaća Stručne službe je obavljanje stručnih, materijalno-financijskih, administrativno-tehničkih i drugih poslova i zadataka neophodnih za ostvarivanje programa rada i djelatnosti Saveza, njegovih tijela i radnih skupina. Hrvatski savez udruga invalida rada zapošljava 25 osoba. Savez ima kompetentan stručni tim kreativnih, sposobnih i motiviranih zaposlenika s kojima odgovorno i transparentno ostvaruje zadane ciljeve. Uz zaposlenike stručnog tima, Savez zapošljava 20 osobnih asistenata koji pružaju pomoć osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta na području cijele Republike Hrvatske.

Zaposlenici Saveza uredili su uredski prostor (arhiva, reorganizacija poslovnog prostora) uključujući nabavu uredske opreme, komunikacijske i informatičke tehnologije, tekuće potrepštine i slično. Poslovni prostor prilagodili smo potrebama i ciljevima Saveza, stvarajući radno okruženje koje podržava produktivnost i dobrobit zaposlenika i voditelja udruga članica.

TIM SAVEZA

- Leke Sokolaj, izvršni direktor
- Ivana Znaor, stručna suradnica za međusektorsku suradnju i informiranje
- Nataša Franić, stručna suradnica za projekte i programe
- Iva Karakaš, stručna suradnica za potporne i suvremene tehnologije
- Valentina Hojsak, poslovna tajnica

PODRŠKA ČLANICAMA UDRUGA

Kontinuiranim organiziranjem i održavanjem seminara, prezentacija i edukacija HSUIR pruža mogućnost informiranja i osnaživanja udruga članica. HSUIR koordinira rad udruga članica te potiče i pomaže organizacijsko jačanje udruga članica. Pružanje pravne pomoći i obilazak udruga osnovna je zadaća Hrvatskog saveza udruga invalida rada. HSUIR je kroz cijelu godinu posebno vodio skrb o obaviještenosti svojih članica, tako da im je svaka nova informacija žurno prosljeđena, a posebna pažnja se posvećivala slanju natječajnih materijala i novih zakona. Zaposlenici HSUIR – a svakodnevno su bili u kontaktu s udrugama te su zainteresiranim udrugama pružali pomoć u cjelokupnom radu. U 2023. godini Savezu se obratilo 16 udruga za pomoć.

Hrvatski savez udruga invalida rada proveo je anketni upitnik u udrugama članicama da dobije prikaz trenutnog stanja i kompetencija u udrugama. Temeljem provedenog anketnog upitnika i dobivenih rezultata izradili smo analizu stanja u udrugama članicama i grupirali udruge u tri skupine te ćemo u skladu s analizom raditi na tome da ih pripremamo da se prijavljuju na pozive i pripremaju dokumentaciju i javljaju na raspisane natječaje. Cilj izrade analize stanja u udrugama članicama HSUIR-a je provedba aktivnosti planirane sustavne podrške Nacionalne zaklade 2024. godine

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA GRADA SLUNJA

Dana 19. prosinca 2023. godine održan je radni sastanak u Udrugi invalida rada grada Slunja. Na sastanku su sudjelovali predstavnici UIR grada Slunja: Jelena Kovačević, Anka Turkalj i Dragica Božićević. Tema sastanka bila je rad Udruge u 2024. godini i aktivnosti na kojima će se raditi s predstavnicima Udruge u sklopu sustavne podrške Nacionalne zaklade, s ciljem razvoja udruge i pomoći koja će se pružiti kroz edukacije koje će Hrvatski savez udruga invalida rada održavati s udrugama. Na sastanku se dogovarao doprinos Udruge u obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada 2024. godine. Plan Saveza je održati Nacionalni dan u Dugoj Resi sa sudjelovanjem udruga invalida rada s karlovačkog područja. Udruge koje bi se uključile su: Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Duga Resa, Udruga invalida rada grada Karlovca, Udruga invalida rada karlovačke županije i Udruga invalida rada grada Slunja. Na sastanku je dogovoreno na koji će se način Udruga prikazati te će sudjelovati sa svojim korisnicima u prikazu njihovog rada.

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM GRADA DUGA RESA

Dana 20. prosinca 2023. godine održan je radni sastanak Udrugom invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa. Na sastanku su sudjelovali predstavnici UIR i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa: Josipa Urem, Tamara Bonetić i Nikolina Vidović. Tema sastanka bila je rad Udruge u 2024. godini i aktivnosti na kojima će se raditi s udrugom iz Duge Rese u sklopu sustavne podrške Nacionalne zaklade, s ciljem razvoja udruge i pomoći koja će se pružati kroz edukacije koje će Hrvatski savez udruga invalida rada održavati s udrugama. Na sastanku se dogovario doprinos Udruge u obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada 2024. godine. Plan Saveza je održati Nacionalni dan u Dugoj Resi sa sudjelovanjem udruga invalida rada s karlovačkog područja. Udruge koje bi se uključile su: Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Duga Resa, Udruga invalida rada grada Karlovca, Udruga invalida rada karlovačke županije i Udruga invalida rada grada Slunja. Na sastanku je dogovoreno na koji će se način Udruga prikazati te će sudjelovati sa svojim korisnicima u prikazu njihovog rada, gdje će se održati obilježavanje, gosti koji će biti pozvani i ostale aktivnosti vezane uz organizaciju.

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA GRADA KARLOVCA I KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Dana 20. prosinca 2023. godine održan je zajednički radni sastanak s dvije udruge iz Karlovca – Udrugom invalida rada grada Karlovca i Udrugom invalida rada Karlovačke županije. Na sastanku su sudjelovali predstavnici UIR grada Karlovca i karlovačke županije: Mirjana Markešić, Marija Leftić, Josip Lukačić i Željka Ilić. Tema sastanka bila je rad Udruge u 2024. godini i aktivnosti na kojima će se raditi s predstavnicima udruga iz Karlovca u sklopu sustavne podrške Nacionalne zaklade, s ciljem razvoja udruge i pomoći koja će se pružati kroz edukacije koje će Hrvatski savez udruga invalida rada održavati s udrugama. Na sastanku se dogovario doprinos Udruge u obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada 2024. godine. Plan Saveza je održati Nacionalni dan u Dugoj Resi sa sudjelovanjem udruga invalida rada s karlovačkog područja. Udruge koje bi se uključile su: Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Duga Resa, Udruga invalida rada grada Karlovca, Udruga invalida rada karlovačke županije i Udruga invalida rada grada Slunja. Na sastanku je dogovoreno na koji će se način Udruga prikazati te će sudjelovati sa svojim korisnicima u prikazu njihovog rada.

SKUPŠTINA I RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA GRADA VARAŽDINA

Dana 28. prosinca 2023. godine Udruga invalida rada grada Varaždina održala je redovnu Skupštinu na kojoj je sudjelovao izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj. Nakon Skupštine izvršni direktor je predstavio članovima i vodstvu Udruge sustavnu podršku Nacionalne zaklade koju će Savez provoditi u 2024. godini. Predstavljanje je organizirano u cilju jačanja kapaciteta Udruge invalida rada grada Varaždina za javljanje na raspisani poziv Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za institucionalnu podršku.

SKUPŠTINA I RADNI SASTANAK U UDRUZI TJELESNIH I INVALIDA RADA ISTRE

Dana 21. studenog 2023. godine održana je Redovna skupština Udruge tjelesnih i invalida rada Istre. Na Skupštini je predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada prezentirao Prijelazno pripremno razdoblje sustavne podrške te najavio aktivnosti koje predstoje udrugama članicama HSUIR-a u 2024. godini. U predstojećoj godini cilj Saveza je sustavno raditi sa svim udrugama članicama na unapređenju njihovog rada, kako bi se mogle kvalitetno javljati na raspisane natječaje i ostvariti financijska sredstva za ra

STRUČNA PODRŠKA I POTPORA UDRUZI INVALIDA RADA GRADA VARAŽDINA

Hrvatski savez udruga invalida rada pružio je stručnu i tehničku podršku novozaposlenoj djelatnici u Udruzi invalida rada grada Varaždina

21. i 22. travnja 2023. godine Hrvatski savez udruga invalida rada održao je edukacijski radni sastanak s novozaposlenom osobom u Udruzi invalida rada grada Varaždina. Edukacija se sastojala od 4 modula: uredsko poslovanje udruge, pisanje projekata i programa, vidljivost i oglašavanje u lokalnoj zajednici i važnost praćenja javnih politika lokalne zajednice za bolju kvalitetu života invalida rada i ostalih osoba

s invaliditetom. Novozaposlena osoba zaposlena je u Udruzi putem mjere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Javni rad - potpora za društveno korisni rad (rad isključivo s korisnicima) na 6 mjeseci. HSUIR je pomogao Udruzi prilikom javljanja na Javni rad i pisanja projektnog prijedloga. Također, HSUIR će kontinuirano biti stručna podrška i pomoć kako bi članovi Udruge invalida rada grada Varaždina imali što kvalitetniju socijalnu uslugu.

RADNI SASTANAK I REDOVNA SKUPŠTINA UDRUGE INVALIDA RADA GRADA KARLOVCA

Udruga invalida rada grada Karlovca je dana 22. travnja 2023. godine održala Redovnu godišnju skupštinu na kojoj je usvojen Operativni i Financijski plan za 2023. godinu. Predsjednica Udruge Željka Ilić ukratko je upoznala članove Skupštine o aktivnostima u 2022 godini. Na Skupštini je sudjelovao izvršni direktor Leke Sokolaj i pohvalio dosadašnji rad udruge. Sastanak je rezultirao zaključkom o važnosti pružanja i razvijanja socijalnih usluga te značaju udruga osoba s invaliditetom u lokalnoj zajednici.

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA GRADA SLUNJA

Udruga invalida rada grada Slunja održala je redovnu godišnju Skupštinu 22. travnja 2023. godine. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Skupštini su sudjelovale Valentina Hojsak, poslovna tajnica i Ivana Znaor, stručna

suradnica. Skupštinu je otvorila i pozdravila nazočne predsjednica Udruge, Jelena Kovačević. Udruga uredno i transparentno vodi svoje poslovanje, a u svakom segmentu je vidljiva štedljivost. Nastoji se što više informirati članove o njihovim pravima i mogućnostima te organizirati i obilježiti prigodne datume. Članove su pozdravili gosti, gradonačelnica Slunja, Mirjana Puškarić i ravnateljica Gradskog društva Crvenog križa Slunj, Marija Lucić. Predsjednica Jelena Kovačević je pohvalila ulogu Grada Slunja, koji podržava njihov rad, financijski ga prati te osigurava bez naknade prostore koje ova Udruga koristi. Ravnateljica Gradskog društva Crvenog križa Marija Lucić navela je neke od programa koje ovo društvo provodi za starije osobe i osobe s invaliditetom, naglasivši da se programi proširuju i nadopunjavaju. Crveni križ Slunj i dalje će se javljati na raspisane natječaji nastojati kroz svoj rad uključivati što više aktivnosti za osobe s invaliditetom. Poslovna tajnica HSUIR-a Valentina Hojsak istaknula je da je Savez krajem 2022. godine napisao Program u kojem bi Udruga imala zaposlenu osobu i tako bi bila prepoznatljiv pružatelj usluga u lokalnoj zajednici. Program na žalost nije prošao te će s obzirom na to HSUIR pružati podršku kako bi korisnici imali uslugu i u budućnosti osobu koja će biti stalno zaposlena u udruzi.

BESPLATNE PRAVE INFORMACIJE I SAVJETI

Tablica prikazuje broj pravnih savjeta pruženih tijekom 2023. godine u periodu od 01. siječnja do 31. prosinca u okviru pravnog savjetovišta invalidima rada i svim osobama s invaliditetom u RH, članovima 33 udruge članice. Pravne savjete pružao je pravnik svakim radnim danom od 8:00 do 15:00 sati. Korisnici su uslugu pravnog savjetovanja i podršku dobivali telefonski, putem e-pošte i u prostoru Hrvatskog

saveza udruga invalida rada na adresi Hrgovići 47 u Zagrebu.

	N korisnika	M	Ž
siječanj	91	34	57
veljača	75	41	34
ožujak	70	38	32
travanj	75	40	35
svibanj	72	34	38
lipanj	62	40	22
srpanj	48	29	19
kolovoz	Godišnji odmor		
rujan	80	34	46
listopad	91	48	43
studeni	75	37	38
prosinac	76	30	46
	Σ 815	405	410

VODIČ KROZ PROPISE 5

Hrvatski savez udruga invalida rada je u prijelaznom razdoblju sustavne podrške Nacionalne zaklade tiskao Vodič kroz propise br. 5 s prikazom zakonske regulative koje se odnose na sve osobe s invaliditetom. Nedostatak znanja i informiranosti o pravima predstavlja ozbiljnu prepreku za punu integraciju i sudjelovanje invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom u društvu. Postupci ostvarivanja prava nažalost još uvijek su složeni i dugotrajni, teškoćama u realizaciji, izazivaju nezadovoljstvo kod članova i otežavaju pristup potrebnoj podršci i ostvarivanja potrebnih usluga. Nadamo se da će Vodič kroz propise, koji s nametnuo kao potreba i nužnost osigurati punopravnu participaciju i u velikoj mjeri olakšati snalaženje, uvid, saznanja o pravima, i ostvarivanje njihovih prava.

ČASOPIS INFORMACIJE I PROMOCIJA

U 2023. godini su izdana dva broja časopisa HSUIR-a INFORMACIJE te razni promocijski materijali koji prikazuju rad, a sve u cilju poboljšanja i unapređenja rada temeljnih udruga

POSJEĆENOST WEB STRANICE

Statistika posjeta govori da je mrežnu stranicu Saveza u 2023. godini posjetilo **23.633 korisnika**. Rezultat je to redovitog održavanja i kvalitetnog sadržaja (preko članaka i vijesti). Savez ima i službeni Facebook profil preko kojeg svakodnevno komunicira sa članovima i zainteresiranom javnosti.

PROGRAMI I PROJEKTI HSUIR-a u 2023. GODINI

- Razvojna suradnja na području Centra Znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom za 2023. godinu, NZRCD;
- Prijelazno pripremno razdoblje sustavne podrške, NZRCD;
- Program Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom, MROSP;
- Program Umrežimo usluge za nove prilike, MROSP;
- Program Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, MROSP;
- Program "Pokreni se za zdravlje, - MZ
- ESF Platforma 50 +, SOIH;

POSLOVANJE SAVEZA

Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR vodi svoje poslovanje uredno i transparentno te sva dobivena sredstva troši namjenski. HSUIR je kvalitetno i učinkovito upravljao provedbom svih projekata i programa s odgovarajućim ljudskim i materijalnim resursima, vodio uredno uredsko poslovanje i pisanu dokumentaciju o svim aktivnostima. Također, uredno se vodi financijsko poslovanje sukladno relevantnim propisima za neprofitni sektor. HSUIR ima odvojene upravljačke od izvršnih funkcija (poslova).

NOVE ČLANSKE ISKAZNICE HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Sukladno Odluci Skupštine Hrvatskog saveza udruga invalida rada, održane dana 24. listopada 2023. godine, uvode se nove članske iskaznice za članove udruga HSUIR-a koje će se primjenjivati u 2024. godini. Članska iskaznica (izgled)

MEĐUNARODNA SURADNJA

Izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj je dopredsjednik International Federation of Persons with Physical Disability - FIMITIC-a. Održana Izborna skupština FIMITIC-a (Međunarodna organizacija osoba s tjelesnim invaliditetom)

Dana 24. svibnja 2023. godine održana je Izborna skupština Međunarodne organizacije osoba s tjelesnim invaliditetom u Bruxellesu, u Belgiji. Hrvatski savez udruga invalida rada član je međunarodne organizacije FIMITIC, te je izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj potpredsjednik organizacije.

Na Skupštini se raspravljalo o: godišnjim naknadama za 2023. godinu te neplaćenim članarinama; - o potencijalnim novim članicama iz drugih europskih zemalja; - mogućnostima prijave na financiranje iz EU projekata sada kada je pravni status FIMITIC-a finaliziran te FIMITIC ima pravo podnijeti zahtjev za financiranje iz projekata EU - potvrđeno je da će Francisco Vano Ferre predstavljati FIMITIC na sastancima EDF-a. Na Skupštini je odlučeno da će gospodin Nazaro Pagano biti predsjednik FIMITIC-a. Nakon održane Skupštine Statut FIMITIC-a uspješno je odobren i potvrđen, te se čeka njegova objava na sudu u Bruxellesu. Statut FIMITIC-a vidljiv je na službenoj stranici organizacije www.fimitic.org. Također, na Skupštini je dogovoreno da će iduća Konferencija članova biti na Sardiniji u listopadu 2023. godine.

NACIONALNI DAN INVALIDA RADA HRVATSKE OVE GODINE OBILJEŽEN U PETRINJI

S konferencije održane u Osnovnoj školi Mate Lovrak Petrinja, poslali smo poruku: „Invalidi rada Hrvatske snažno potiču obnovu Petrinje“

Ove godine, Hrvatski savez udruga invalida rada Nacionalni dan invalida rada Hrvatske obilježio je u Petrinji. Obnova koja je u punom zamahu nakon potresa poslužila nam je kao prilika da ukažemo na važnost pristupačnosti koja se odnosi na projektiranje i izgradnju svih javnih sadržaja primjenom tehničkih rješenja koja će invalidima rada i ostalim osobama s invaliditetom osigurati nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad. Primjenom dobre prakse i procjene rizika stavljajući u središte radnog procesa radnika i njegovu sigurnost i zaštitu zdravlja kao osnovno ljudsko i radno pravo želimo spriječiti nastanak novih ozljeda na radu.

U obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada u Petrinji sudjelovali su: Margareta Mađerić, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Vjekoslav Andrić, predstavnik Ministarstva hrvatskih branitelja, Jelena Folnović predstavnica Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, Dario Jurišić, zamjenik pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Anke Slonjšak, Magdalena Komes, gradonačelnica Petrinje, Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, predstavnici udruga članica Hrvatskog saveza udruga invalida rada, predstavnici udruga osoba s invaliditetom Sisačko – moslavačke županije te mediji.

Konferencija je započela minutom šutnjom za sve osobe stradale u potresu i obnovi nakon potresa, nakon čega je prikazan film "Pristupačnost kao ljudsko pravo".

Na konferenciji se uvodno obratio predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić. "Odabrali smo Petrinju, grad u kojem se nakon potresa radi na obnovi i gradnji, sa željom da upozorimo odgovorne na važnost poštivanja pristupačnosti za osobe s invaliditetom, ali i prevencije stradanja na radu", rekao je Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog

saveza udruga invalida rada. Objasnio je kako je ovaj datum, koji se prvotno obilježavao kao Međunarodni dan osoba s invaliditetom, vezan uz rudarsku nesreću koja se 1956. godine dogodila u Belgiji. U toj nesreći, zbog loše zaštite na radu, stradale su 262 osobe. Kasnije, odlukom UN-a, Međunarodnim danom osoba s invaliditetom proglašen je 3. prosinca. U Hrvatskoj se, odlukom Hrvatskog sabora iz 2009. godine, 21. ožujka nastavio obilježavati kao Nacionalni dan invalida rada kako bi se javnosti ukazalo na probleme osoba s invaliditetom, stereotipe i predrasude koji ih prate. Predsjednik Saveza istaknuo je kako HSUIR djeluje 57 godina i da se Nacionalni dan invalida rada Hrvatske obilježava već 16 godina kontinuirano s drugama članicama, njih 33 u Republici Hrvatskoj. Naveo je kako prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, invalida rada u Republici Hrvatskoj ima 172.420 kao korisnika invalidskih mirovina i naknada s naslova ozljede na radu i profesionalne bolesti. Predsjednik HSUIR-a, Ante Štulić, na kraju je svima koji donose odluke na bilo kojim razinama poručio: „O invalidima rada – ništa o nama bez nas“.

Na konferenciji se obratila ravnateljica Osnovne škole Mato Lovrak iz Petrinje, Ankica Krnjajić Magdić iskazavši veliko zadovoljstvo što smo izabrali upravo njihovu školu i njihov grad za obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada kako bi poslali snažnu poruku o važnosti pristupačnosti i zaštite nastanka invaliditeta na radnom mjestu. Istaknula je da je ponosna što je škola pristupačna i prilagođena te što nastavu pohađaju djeca s poteškoćama u razvoju potpuno ravnopravno s ostalom djecom. Ravnateljica je naglasila kako je dobro da smo ponovno u školi jer iz škole kreće sve.

Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i dopredsjednica Hrvatskog saveza udruga invalida rada, upozorila je kako su invalidi rada u Hrvatskoj još uvijek dosta zapostavljena populacija i nemaju ni približno onakav položaj kakav imaju invalidi rada u Europi i razvijenim zemljama svijeta. I ona je istaknula značaj obilježavanja ovogodišnjeg Nacionalnog dana invalida rada upravo u Petrinji, kako je kazala, „u srcu novog, poslijeratnog stradanja“. „Posebno me veseli što 33 udruge invalida rada ove godine šalju svoju snažnu poruku cijeloj Republici Hrvatskoj, a to je da invalidi rada Hrvatske snažno

potiču obnovu Petrinje. Zašto? Zato što je Sisačko-moslavačka županija upravo jedna od onih koja je kroz razvoj svojih industrija, kroz svoju djelatnost, iznjedrila brojne invalide rada, brojna stradanja na poslu i ne bismo željeli da ti ljudi koji su sada doživjeli emocionalne stresove, stradanja, rušenja njihovih mjesta gdje žive, ponovno dugo čekaju da se vrate u svoju kolotečinu u kojoj su živjeli uz sve one uvjete koji su i inače teški za njih“, rekla je predsjednica SOIH-a Marica Mirić. Kako se u Petrinji u sklopu obnove izvode građevinski radovi, apelirala je da se vodi računa o zaštiti na radu kako bi se izbjegli novi invaliditeti. Obnovu Petrinje vidi i kao priliku da se povede računa o pristupačnosti za osobe s invaliditetom. „Što bih poručila? Poručila bih da molimo, evo posebno ovdje gradonačelnicu, da se obnova obavlja upravo u duhu koji smo na početku vidjeli i na filmu koji je stvorio Ured pravobraniteljice i naš cijeli pokret osoba s invaliditetom upravo da podsjetimo, da posvijestimo koje su to prepreke. Znači, ne samo da građevine budu pristupačne, nego da nemamo građevine s tri kata koje nemaju dizala, jer svima nama trebaju u određenoj životnoj dobi, da li kad smo osobe s invaliditetom ili kad smo starije osobe. Također, da se javne površine, znači pješačke površine izgrade tako da budu prohodne za sve, ne samo za osobe u invalidskim kolicima, nego i za osobe koje su slijepe, koje imaju manje ili veće druge motoričke teškoće. Željeli bismo da se vodi računa o svim uslugama, a to znači i o komunikaciji – da se za gluhe osobe omogući da su lijepo napisani nazivi ulica, da se omogući i prevođenje, tako da jedan cijeli spektar invaliditeta bude obuhvaćen i jednostavno da nam ne niču sada, u procesu kad smo sve to osvijestili, nove barijere“, kazala je predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

Sudionike konferencije pozdravila je i petrinjska gradonačelnica i saborska zastupnica Magdalena Komes. Istaknula je kako se prilikom projektiranja i obnove vodi računa o potrebama različitih skupina – djece, mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom. „Sretna sam što zapravo pazimo na sve ovo što ste spomenuli. Dakle, pazimo i da one stare zgrade koje to nisu imale prilikom svog izvornog projektiranja, imaju i nekakva dizala ili liftove koji omogućuju osobama s teškoćama u kretanju penjanje na više katove. Iako, moram reći da kako Fond solidarnosti ima nekakve kratke rokove, kada smo radili projektne zadatke kao nekakav okvir za gradnju, nismo stigli na sve misliti, ali kad uvidimo da je neki nedostatak u pitanju, onda se borimo s projektantima da takve važne stvari ipak uđu u glavni projekt“, rekla je Komes.

Na konferenciji se obratio i Vjekoslav Andrić, predstavnik Ministarstva hrvatskih branitelja koji je čestitao Nacionalni dan invalida rada te iskazao podršku u radu istaknuvši kako braniteljska populacija ima slične probleme.

Jelena Folnović predstavnica Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine prenijela je pozdrave od resornog ministra, čestitala Nacionalni dan invalida rada te naglasila da se prilikom obnove pazi na pristupačnost i prilagođenost javnih objekata.

U ime pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Anke Slonjšak na Konferenciji se obratio njen zamjenik Dario Jurišić, iskazavši zadovoljstvo što se Nacionalni dan invalida rada obilježava u Petrinji, a posebno u školi. Naglasio je kako mu je žao što još uvijek nisu iskorišteni potencijali invalida rada za društvenu dobrobit. Iskazao je podršku u nastojanju da Petrinja bude pristupačna i prilagođena, pozvavši nas sve da budemo malo pozitivniji.

Saborska zastupnica, Ljubica Lukačić iskazala je zadovoljstvo obilježavanjem Nacionalnog dana u Petrinji, posebno se zahvalila ravnateljici Osnovne škole Mato Lovrak jer je ušla ravnopravno s drugima u prostor za konferenciju što je dokaz da je škola u potpunosti pristupačna. U svom obraćanju je podsjetila sve uzvanike kako i kad se proglašavao Nacionalni dan invalida rada u Saboru te istaknula kako je posebno ponosna na činjenicu da je sama sudjelovala u donošenju Odluke o proglašenju Nacionalnog dana invalida rada Hrvatske. Ujedno je poručila da će aktivno s gradonačelnicom Komes raditi kako se ne bi dogodilo da tijekom obnove neki javni objekti nisu pristupačni.

Margareta Mađerić, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, najavila je da Zakon o osobnoj asistenciji, Zakon o inkluzivnom dodatku te izmjene Zakona o socijalnoj skrbi idu u zakonsku proceduru čijim će se donošenjem unaprijediti kvaliteta života osoba s invaliditetom.

Na kraju konferencije, svim sudionicima podijeljene su ruže, zaštitni znak Nacionalnog dana invalida rada. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici medija koji su popratili i prenijeli javnosti poruku kako invalidi rada snažno potiču obnovu Petrinje.

BORBA PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 17. listopada 2023. godine na Međunarodni dan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti okrugli stol posvećen temi siromaštva i socijalne isključenosti. Okrugli stol se održao u okviru Razvojne suradnje Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva kroz Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom.

Siromaštvo je trajan i globalan problem. Socijalna isključenost usko je povezana s rizikom siromaštva što je prepoznato kao značajan čimbenik koji utječe na razinu kvalitete života invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Od Republike Hrvatske se očekuje adekvatno sudjelovanje u procesu praćenja razine socijalne isključenosti svih građana. Nažalost, osobe s invaliditetom uglavnom su u većoj mjeri izložene navedenim socijalnim rizicima, pri čemu je važno imati na umu kako su socijalna isključenost i siromaštvo više od nezaposlenosti i nedostatnih prihoda. Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti jedan je od specifičnih ciljeva socijalne politike EU i država članica.

O problemima siromaštva i socijalne isključenosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom te zakonskoj legislativi i aktivnostima u svrhu ublažavanja posljedica siromaštva i ulozi udruga osoba s invaliditetom u borbi protiv siromaštva predavanja su održali: Milena Koren, načelnica Sektora za razvoj socijalne politike u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Vesna Mužina savjetnica Pravobranitelja za osobe s invaliditetom, Kristina Peruničić, stručna savjetnica u Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Leke Sokolaj, izvršni direktor u Hrvatskom savezu udruga invalida rada, Đordana Barbarić, voditeljica Centra znanja u suzbijanju siromaštva i socijalne isključenosti u udruzi MoSti iz Splita, Stjepan Fekete, predsjednik Udruge invalida rada Đakova.

Uvodno, prije radnog dijela Okruglog stola uzvanike je pozdravio i otvorio Okrugli stol predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić. Predsjednik Štulić rekao je kako se socijalno-ekonomska klima za invalide rada nije promijenila, naprotiv, za neke od njih postala je i tegobnija. Naveo je da veliki broj invalida rada žive u iznimno teškim uvjetima, ispod egzistencijalnog minimuma. Stoga je poziva članstvo HSUIR-a da se više informira o svim povlasticama i pravima koje kao invalidi rada uživaju jer informiranost je jedan od ključnih alata u borbi za bolji život invalida rada.

O aktivnostima u svrhu ublažavanja posljedica siromaštva predavanje je održala Milena Koren, načelnica Sektora za razvoj socijalne politike u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Zakon o socijalnoj skrbi predstavio je Leke Sokolaj, izvršni direktor u Hrvatskom savezu udruga invalida rada.

O utjecaju siromaštva na osobe s invaliditetom u borbi protiv siromaštva predavanje je održala Vesna Mužina savjetnica Pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

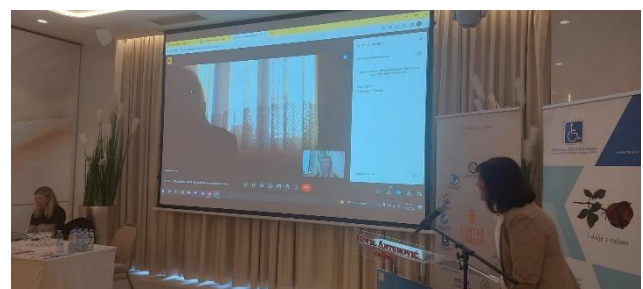

Ulogu udruga osoba s invaliditetom u borbi protiv siromaštva predstavila je Kristina Peruničić, stručna savjetnica u Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

Aktivnosti udruge MoSt u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti predstavila je , Đordana Barbarić, voditeljica Centra znanja u suzbijanju siromaštva i socijalne isključenosti u udruzi MoSti iz Splita.

Aktivnosti Udruge invalida rada Đakova u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti predstavio je Stjepan Fekete, predsjednik Udruge invalida rada Đakova te Silvija Brataljenović, stručna suradnica Udruge invalida rada Đakova.

Sva izlaganja pokazala su izniman značaj uloge udruga osoba s invaliditetom u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Borba protiv siromaštva kao globalan problem predstavlja izazov socijalnim politikama svih vlada, ali i organizacijama civilnog društva. Stoga je neophodno usmjeriti nastojanja prema ublažavanju postojeće ekonomske nejednakosti te adekvatnom financiranju pravne države sa svom njezinom legislativom i institucijama jer se tako stvaraju temelji za značajniji gospodarski razvoj i ublažava siromaštvo svih društvenih skupina, pa tako i osoba s invaliditetom. Uz ekonomski razvoj i ostvarivanje vladavine prava, vrlo je važan model socijalne politike države s obzirom na to da njezini instrumenti te regulacija tržišta pružanja socijalnih usluga, u velikoj mjeri direktno utječu na kvalitetu života svih građana.

REDOVNA SKUPŠTINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 24. listopada 2023. godine Redovnu skupštinu Saveza u Hotelu Antunović u Zagrebu. Skupština Hrvatskog saveza udruga invalida rada je usvojila sljedeće izvještaje:

- Verifikacijske komisije
- Izvještaj o radu Hrvatskog saveza udruga invalida rada za 2022. godinu,
- Financijski izvještaj za 2022. godinu
- Izvještaj Nadzornog odbora
- Upitnik o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola za 2022. godinu

Skupština je usvojila Operativni plan za 2024. godinu i Financijski plan za 2024. godinu.

Usvojena je Odluka o visini članarine za udruge članice koja iznosi 0,15 € po članu udruge. Skupština je usvojila format, izgled i sadržaj novih članskih iskaznica i pridruženih članskih iskaznica te je donijela Odluku o odobrenju za prijavu Hrvatskog saveza udruga invalida rada na raspisane projekte/programa prema domaćim i inozemnim donatorima. Skupštini su predstavljene aktivnosti Hrvatskog saveza udruga invalida rada za sljedeće razdoblje i rezultati provedenih projekata i programa. Gospođa, Marica Mirić je predstavila rezultate tri znanstvena istraživanja u okviru projekta Platforma 50+ nakon čega je uslijedila Debata o smjernicama za unapređenje politika invaliditeta.

Skupština je održana u sklopu provedbe prijelaznog pripremnog razdoblja nacionalne sustavne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

IZOBRAZBA UPRAVLJAČKOG TIJELA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada proveo je izobrazbu upravljačkog tijela Saveza

S ciljem unapređenja učinkovitosti komunikacije i liderstva upravljačkog tijela Hrvatskog saveza udruga invalida rada, dana 29. studenoga 2023. godine održana je izobrazba u okviru Razvojne suradnje u području Centra znanja, kroz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Na edukaciji koju je ispred tvrtke Faktor B održao Davor Bilman, edukator na području poslovne psihologije i trener na području timskog rada, komunikacije i savjetovanja, sudjelovali su članovi Predsjedništva, Nadzornog odbora, Skupštine te stručni tim Saveza. Kroz edukaciju su predstavljene karakteristike učinkovitog lidera te načini i faze kroz koje lider raste. Uspješan lider je pojedinac koji u sebi nosi karizmu, samopouzdanost, autentičnost, pravednost, dosljednost, odlučnost, spremnost na rizik, pozitivnost, strast, poniznost, inspirator... Kroz jednu od brojnih grupnih vježbi povećanje učinkovitosti i poboljšanje komunikacije demonstrirane su vještine pojedinaca koje mogu utjecati na timski rad. Sudionici edukacije su izrazili veliko zadovoljstvo naučenim smatrajući da će im koristiti u daljnjem radu.

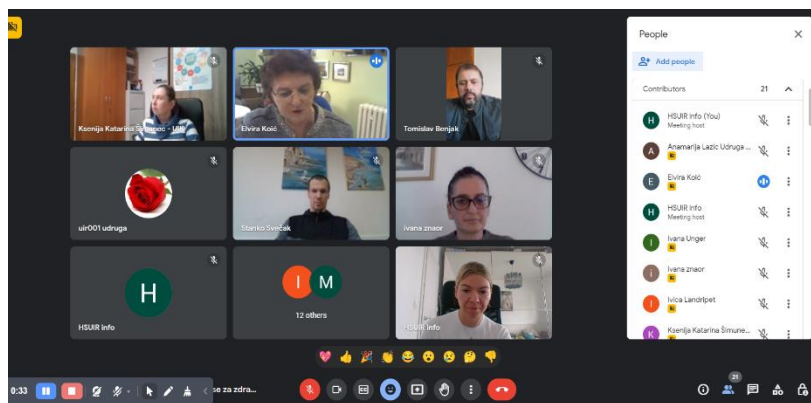

ODRŽANA RADIONICA

„ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADU“

Hrvatski savez udruga invalida rada je 15. prosinca 2023. godine održao radionicu na temu „Zdravlje i sigurnost na radu“. Radionica je održana u sklopu podrške Nacionalne zaklade, 8. centra znanja. Zadatak Hrvatskog saveza udruga invalida rada kao udruge civilnog društva je da prenosi znanje o značaju zdravlja i provođenju niza preventivnih mjera i praksi koje su usmjerene na očuvanje zdravlja i sigurnosti radnika tijekom obavljanja njihovih poslova. Područje sigurnosti na radu ima važan značaj u održavanju produktivnosti, smanjenju rizika od ozljeda i bolesti na radnom mjestu, te poboljšanju općeg dobrostanja zaposlenika. Na radionici su aktivno sudjelovali doc.dr.sc. Tomislav Benjak, dr. med., pomoćnik ravnatelja za kvalitetu pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Stanko Svečak, prof., pomoćnik voditeljice Stručne službe Udruge invalida rada Zagreba i prim.mr.sc. Elvira Kojić, dr. med., voditeljica Odjela za socijalnu psihijatriju u Neuropsihijatrijskoj bolnici "Dr. Ivan Barbot" u Popovači. Na konferenciji su sudjelovali i predstavnici udruga članica Hrvatskog saveza udruga invalida rada (popis prisutnih u nastavku).

Doktor Benjak govorio je općenito o očuvanju zdravlja i predstavio što Hrvatski zavod za javno zdravstvo, kao institucija koja je najveći promotor zdravlja, čini za očuvanje zdravlja u Republici Hrvatskoj. Zavod za javno zdravstvo provodi program Živjeti zdravo s ciljem usvajanja znanja i stavova o važnosti pravilne prehrane, tjelesne aktivnosti u cilju prevencije debljine, očuvanja i unaprjeđenja

---

mentalnog zdravlja, očuvanja spolnog i reproduktivnog zdravlja, edukacija mladih te stanovnika svih dobnih skupina. Naglasio je kako je očuvanje i zaštita zdravlja posebno bitna za osobe s invaliditetom koji su radi svojih bolesti u većem riziku od oboljenja.

Doktorica Kojić istaknula je da je najbitnija politika poduzeća i okruženje u kojem radnici rade. Zadaća je poduzeća, odnosno upravljačkih tijela poduzeća, da se stimuliraju pozitivna, odnosno netoleriraju negativna ponašanja. Bitno je da radnici budu upoznati s politikom poduzeća u kojem rade. Vezano uz prevenciju smetnji duševnog zdravlja na radnom mjestu važan prvi korak je procijeniti čimbenike rizika koji mogu utjecati na duševno zdravlje, odrediti načine smanjivanja negativnog stresa, raditi na razvijanju pozitivne radne klime. Doktorica Kojić navodi kako smatra da je sve nabrojano tema za sebe i smatra kako je najvažnije da se u svakom poduzeću radi i pazi na navedeno.

Doktorica Kojić ističe kako na izazivanje negativnog stresa i mentalno zdravlje utječe i okolina u kojoj radnici rade, te navodi okolinu u kojoj radnici rade, opremu koju koriste, svjetlost u prostoru radnog mjesta, zvukova, boja, mirisa i sl. Navodi kako je to sve nešto na što možemo vjerovatno utjecati kao djelatnici te smanjiti negativni stres na radnom mjestu.

Kao jedan od najvažnijih faktora kod nastajanja negativnog stresa na radnom mjestu i utjecaja na mentalno zdravlje su međuljudski odnosi i komunikacija. Ističe kako su razni međuljudski odnosi rezultat komunikacije, koja može biti dobra i loša, a tako i odnosi. Ističe kako bi trebalo trenirati na dobroj komunikaciji i inzistirati na pozitivnome, te popravljati ono što je loše. Treba inzistirati na asertivnom ponašanju onih koji rukovode poduzećem, i da podržavaju kritike koje su same po sebi pozitivna stvar ako se pomoću njih utječe na negativno ponašanje i ako nisu zlonamjerne. Sve navedeno služi cilju razvijanja pozitivne radne klime, te se time povećava socijalni kapital, produktivnost i zadovoljstvo radnim mjestom.

Naglašava kako svako radno mjesto izuzetno trpi ako se dogodi bilo kakav poremećaj ili bolest, te ako se na bilo koji način to može spriječiti, učiniti će se puno za sebe odnosno organizaciju u kojoj radimo i za sve ono što ide iza ljudi. U pozadini svakog radnika stoji njegova obitelj u kojoj živi, odnosno zajednica u kojoj živimo. Smatra da je bitno da se na poslu dobro osjećamo jer takve osjećaje nakon završetka radnog vremena nosimo kući svojoj obitelji.

Kineziolog Stanko Svečak govorio je o važnosti tjelesne aktivnosti u očuvanju zdravlja. Navodi kako je čovječanstvo evoluirao kroz vrijeme. Razdoblje evolucije obilježila je izrazito velika fizička aktivnost radi izostanka hrane i aktivnost da se do nje dođe. U zadnjih 40ak godina došlo je do situacije da je hrana svima dostupna, te nas obilježava sjedilački način života, što je u potpunoj suprotnosti od onoga kako smo se razvili. Zbog toga se čovječanstvo suočava s izazovima i pojavom velikog broja kroničnih nezaraznih bolesti u svijetu, a kao glavni uzrok navodi se nedostatak kretanja.

Ističe kako se treba inzistirati i poticati ljude na kretanje u što većoj mjeri. Također ističe važnost redovite tjelesne aktivnosti. Stanko Svečak navodi načine na koji je potrebno vježbati i planirati vježbanje. Naglašava kako nema bolje tjelesne aktivnosti od žustrog hodanja. Poziva sve prisutne da počnu pješaćiti na posao. Doktorica Kojić navela je kako je tjelovježba odlična terapija protiv depresije, iz razloga što se podiže serotonin pa se osoba odmah bolje osjeća. Prilikom hodanja pogled se podiže, a to je navise što se može činiti za depresivne ljude, podići im pogled i glavu makar do razine drugih ljudi, jer to liječi. Depresivne osobe hodaju pognutih ramena i glave, spušenog pogleda u pod, a ako im uspijemo podići glavu, za njih smo učinili sve. Svi prisutni su se složili da je provođenje tjelesne aktivnosti najvažnije u održavanju općeg zdravlja jer se pozitivni učinci protežu na tijelo, um i emocionalno stanje čovjeka.

HRVATSKI SAVEZ UDRUŽENJA INVALIDA RADA
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

RAZVOJEM MREŽE SOCIJALNIH USLUGA ZAJEDNO STVARAMO PROSTOR ZA KVALITETNIJE ŽIVLJENJE OSOBA S INVALIDITETOM

Partner: CENTAR ZA
SOCIJALNU SKRB ZAGREB

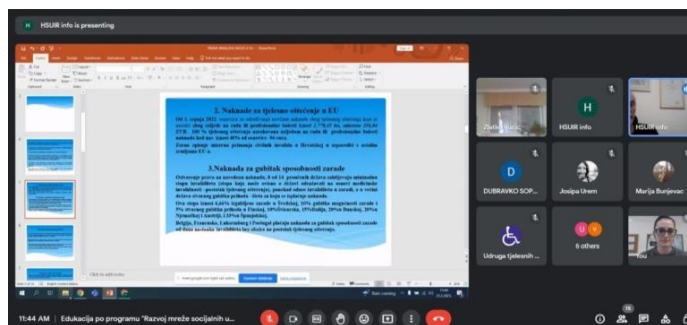
JAČANJEM KAPACITETA DO SOCIJALNE UKLJUČENOSTI

Projekt je sufinanciran od strane Ministarstva rada, mirovinskog osiguranja, obitelji i socijalne zaštite
Republike Hrvatske i Centra za socijalnu skrb u Zagrebu u okviru projekta "Jačanje kapaciteta socijalnih
udruženja osoba s invaliditetom"

ODRŽANA EDUKACIJA PO PROGRAMU "RAZVOJEM MREŽE SOCIJALNIH USLUGA"

U okviru programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" održana edukacija za udruge članice

U četvrtak, 23. veljače 2023. godine Hrvatski savez udruga invalida rada proveo je putem Google Meet platforme edukaciju u okviru provedbe trogodišnjeg programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ odobrenog u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ za razdoblje od 01. lipnja 2020. do 31. svibnja 2023. godine Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Na samom početku svim sudionicima obratio se Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Edukacija je organizirana za voditelje i predstavnike udruga članica s ciljem upoznavanja novosti o socijalnim uslugama i socijalnim inovacijama. Pravilnik o mjerilima za pružatelje socijalnih usluga predstavila je stručna suradnica iz Saveza, Ivana Znaor. Sudionicima su detaljno predstavljene sve novine u navedenom Pravilniku vezane za vrste socijalnih usluga te mjerila za provođenje istih. Leke Sokolaj, izvršni direktor Saveza održao je predavanje na temu "Prava invalida rada u EU". Sudionici su imali priliku upoznati se s pravima invalida rada, uvjetima rada i radnog mjesta, vrsti i visini naknada u zemljama EU. Nataša Franić, stručna suradnica za projekte i programe održala je predavanje na temu "Socijalne inovacije". Cilj predavanja bio je upoznati sudionike s inovativnim socijalnim uslugama kao i pokazati primjere socijalnih inovacija u RH.

34. IZLOŽBA UMJETNIČKIH RADOVA - "LJEPOTA ZA SVA VREMENA"

Na međunarodni Dan žena 8. ožujka u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada u okviru programa

„Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ otvorena je 34. izložba umjetničkih djela osoba s invaliditetom

Izložba fotografija gospodina Borisa Adameka, člana Udruge invalida rada Zagreba pod nazivom „Ljepota za sva vremena“ postavljena je kao poklon ženama povodom 8. ožujka – međunarodnog Dana žena. Simbolično autor nam poklanja cvijeće, ali kako sam kaže „cvijeće koje nikada ne vene“ glavni motiv izloženih fotografija. Boris Adamek rođen je u Samoboru 1943. godine. U Samoboru je proveo djetinjstvo i završio srednju školu. Školovanje je nastavio u Zagrebu gdje je do mirovine radio kao profesionalni novinar. Uz osnovno zanimanje djelovao kao pisac, umjetnički fotograf, predavač i likovni umjetnik. Umjetničkom fotografijom i slikarstvom bavi se od mladosti. Slikanje i crtanje učio je kod poznatog slikara, pedagoga i profesora Jerka Fabkovića. Izlagao je na više od 200 skupnih izložbi. Samostalno je izlagao 30 put u zemlji i inozemstvu, ukupno 16 izložbi fotografija i 15 izložbi slika i crteža. Čest je sudionik na raznim humanitarnim izložbama, a za svoj rad dobio je mnoga priznanja i nagrade. Prva samostalna izložba fotografija bila je u Samoboru 1971. godine, a slike i crteže je prvi put samostalno izlagao 1977. godine u galeriji NS Trešnjevka, današnjoj galeriji Modulor. Na zagrebačkoj Trešnjevki živi i stvara više od pedeset godina. Boris Adamek nam je svoje umijeće i nadarenost darovao prekrasnim fotografijama kojima je prenio svu raskoš boja i ljepotu svijeta prirode. Fotoaparatom u rukama i umjetničkim senzibilitetom za svijet oko sebe dočarava nam kako malen motiv može biti snažan i veličanstven u svojoj bezvremenskoj ljepoti.

POČETNA KONFERENCIJA PROGRAMA "UMREŽIMO USLUGE ZA NOVE PRILIKE"

Početna konferencija programa „Umrežimo usluge za nove prilike“, provedena je putem Google Meet platforme 11. rujna 2023. godine

Voditeljica Programa Nataša Franić predstavila je aktivnosti Programa te je posebno istaknula očekivani doprinos Programa u razvoju mreže kvalitetnih socijalnih usluga u lokalnim zajednicama kojima se osigurava prevencija institucionalizacije i socijalno uključivanje korisnika s ciljem unapređenja kvalitete življenja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Dugoročno gledajući, kreiranjem novih socijalnih usluga doprinijet će se širenju već postojeće mreže. Utjecat će se na kvalitetu i proširenje postojeće mreže usluga u lokalnoj zajednici za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom koje potiču što veću samostalnost i neovisno življenje. Program se provodi u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Hrvatskim zavodom za socijalni rad i Udrugom osoba s invaliditetom Križevci. Program je ostvaren pozivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga za razdoblje 2023. do 2025.“ Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

je nositelj programa

POKRENI SE ZA ZDRAVLJE

Program je usmjeren poticanju i promociji zdravih stilova života, utjecanju na smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti, promociji digitalizacije zdravstvenog sustava i senzibilizaciji javnosti

Partneri:

HRVATSKI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO

UDRUGA ZA POMOĆ I
EDUKACIJU ŽRTAVA
HOBBINGA

UDRUGA INVALIDA
RADA ZAGREBA

Programski aktivnosti provode se uz finansijsku podršku Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske i poduporeni su od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Udruga za pomoć i edukaciju žrtava hobbinga.

ODRŽANA POČETNA KONFERENCIJA PROGRAMA „POKRENI SE ZA ZDRAVLJE“

Početna konferencija programa „Pokreni se za zdravlje“, provedena je putem platforme Google Meeta 27. siječnja 2023. godine

Hrvatski savez udruga invalida rada potpisao je ugovor s Ministarstvom zdravstva u okviru Poziva za prijavu trogodišnjih programa udruga iz područja zdravstva za financijsku potporu u 2022. godini. Početnu konferenciju programa "Pokreni se za zdravlje" održali smo 27. siječnja 2023. godine putem online platforme Google Meeta. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici partnerskih organizacija; dr. Tomislav Benjak iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Stanko Svečak iz Udruga invalida rada Zagreba i Ljiljana – Marija Šumić iz Udruga za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga. Na konferenciji su sudjelovali i predstavnici udruga članica Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Voditeljica Programa, Iva Karakaš predstavila je ključne aktivnosti, ciljanu skupinu, ciljeve i očekivane rezultate, kao i uloge partnera. Programski tim izrazio je zadovoljstvo predloženim i ukazao na značaj provedbe ovog programa za sve osobe s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada kao udruga civilnog društva programom će prenijeti znanje o značaju zdravlja i utjecati na promjenu štetnog ponašanja i loših navika koje dovode do razvoja bolesti. Na taj način želi se pridonijeti usvajanju pravilnih stavova o zdravom načinu života te važnosti očuvanja tjelesnog i duševnog zdravlja. Društvo u cjelini i mi sami dijelimo odgovornost za zdravlje pa je potrebno stalno ulagati u razvoj novih oblika zdravstvene zaštite i unapređenje vlastitog i zdravlja svoje obitelji i zajednice

VIRTUALNI SAVJETNIK ZDRAVKO

U sklopu programa Ministarstva zdravstva "Budi zdrav", počeo je s radom virtualni savjetnik Zdravko. Hrvatski savez udruga invalida rada u okviru poziva za prijavu trogodišnjih programa udruga iz područja zdravstva za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna ugovorio je i provodi trogodišnji program Ministarstva zdravstva pod nazivom „Pokreni se za zdravlje“.

Opći cilj programa je doprinijeti zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva u Republici Hrvatskoj. Hrvatski savez udruga invalida rada navedeno će ostvariti provedbom specifičnih ciljeva: poticanje razvijanja i promocija aktivnosti zdravih stilova života, utjecanje na smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti, promocija digitalizacije zdravstvenog sustava te senzibilizacija javnosti. Hrvatski savez udruga invalida rada kao udruga civilnog društva programom će prenijeti znanje o značaju zdravlja i utjecati na promjenu štetnog ponašanja i loših navika koje dovode do razvoja bolesti. Na taj način želi se pridonijeti usvajanju pravilnih stavova o zdravom načinu života te važnosti očuvanja tjelesnog i duševnog zdravlja. Društvo u cjelini i mi sami dijelimo odgovornost za zdravlje pa je potrebno stalno ulagati u razvoj novih oblika zdravstvene zaštite i unapređenje vlastitog i zdravlja svoje obitelji i zajednice. Jedna od aktivnosti programa je pokretanje internet podstranice - Virtualni savjetnik Zdravko.

Na tom portalu korisnici i posjetitelji internet stranice HSUIR-a mogu pronaći odgovor iz područja vezanog uz zdravlje koje ih zanima i postaviti pitanje stručnjacima koji su uključeni u provedbu programa.

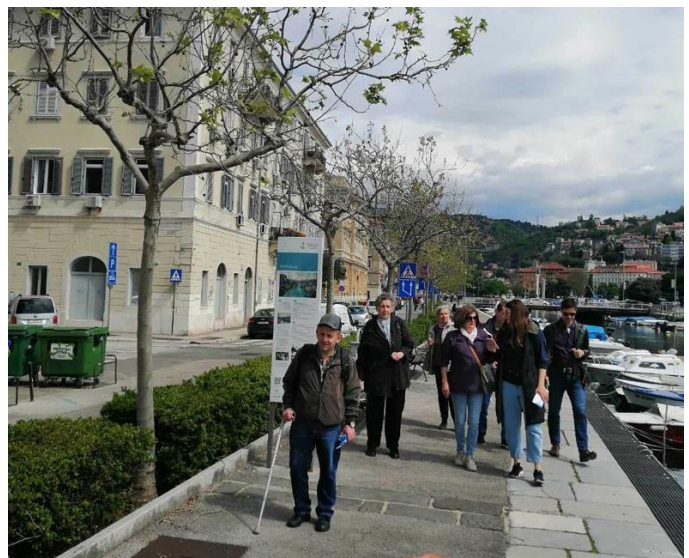
Područja koja pokrивamo su savjeti:

- doktora - povezuje liječnike s korisnicima koji trebaju zdravstveni savjet i omogućuje korisnicima da na jednostavan način dobiju online savjetovanje i stručno mišljenje koje će im pomoći u prevenciji i očuvanju vlastitog zdravlja,
- psihologa - povezuje psihologe s korisnicima koji trebaju savjet, te omogućuju da korisnici dobiju online savjetovanje i stručno mišljenje koje će im pomoći u očuvanju mentalnog zdravlja,
- kineziologa - povezuje korisnike s kineziologom, te omogućuje pružanje online savjeta kako živjeti i kretati se da bi bili zdravi. Više na stranici <https://budizdrav.hsuir.hr/>

.Hrvatski savez udruga invalida rada provodi trogodišnji program Ministarstva zdravstva pod nazivom „Pokreni se za zdravlje“. Hrvatski savez udruga invalida rada kao udruga civilnog društva programom će prenijeti znanje o značaju zdravlja i utjecati na promjenu štetnog ponašanja i loših navika koje dovode do razvoja bolesti. Na taj način želi se pridonijeti usvajanju pravilnih stavova o zdravom načinu života te važnosti očuvanja tjelesnog i duševnog zdravlja. Društvo u cjelini i mi sami dijelimo odgovornost za zdravlje pa je potrebno stalno ulagati u razvoj novih oblika zdravstvene zaštite i unapređenje vlastitog i zdravlja svoje obitelji i zajednice. U prvu godinu provedbe programa uključili smo tri hrvatska grada: Vukovar, Rijeka i Zagreb. 07. travnja 2023. godine proveli smo akciju u navedenim gradovima pod nazivom „Hodajmo zajedno za zdravlje“ povodom Svjetskog dana zdravlja.

1. Udruga osoba s invaliditetom VUKA Vukovar odazvala se obilježavanju Svjetskog dana zdravlja, te je sa članicama i članovima udruge posjetila izletišta Adica u Vukovar. Proveli su popodne aktivno, družili se i educirali od strane stručne službe o dobrobitima koje hodanje ima za čovjeka a posebno za starije osobe koje su u povećanom riziku od nastanka bolesti. Tom prilikom smo uz konzumiranje zdrave hrane, zdravih grickalica, voća, vode, proveli ugodno vrijeme šetnjom u prirodi i podjelom letaka promovirali važnost zdravog i aktivnog života starijih osoba i osoba s invaliditetom.

2. U Rijeci su korisnici šetali Korzom. Proveli su popodne aktivno, družili se i educirali od strane stručne službe o dobrobitima koje hodanje ima za čovjeka a posebno za starije osobe koje su u povećanom riziku od nastanka bolesti. Dijelili su letke kojim promoviramo program i aktivan način života posebno starijih osoba. Hodanje je izvrstan način da se poboljša i održi u dobrom stanju cjelokupno zdravlje. Samo 30 minuta svaki dan može poboljšati kardiovaskularnu kondiciju, ojačati kosti, smanjiti višak tjelesne masnoće i povećati mišićnu snagu i izdržljivost.

3. U Zagrebu su korisnici hodali oko Jarunskog jezera. Proveli su popodne aktivno, družili se i educirali od strane stručne službe o dobrobitima koje hodanje ima za čovjeka a posebno za starije osobe koje su u povećanom riziku od nastanka bolesti.

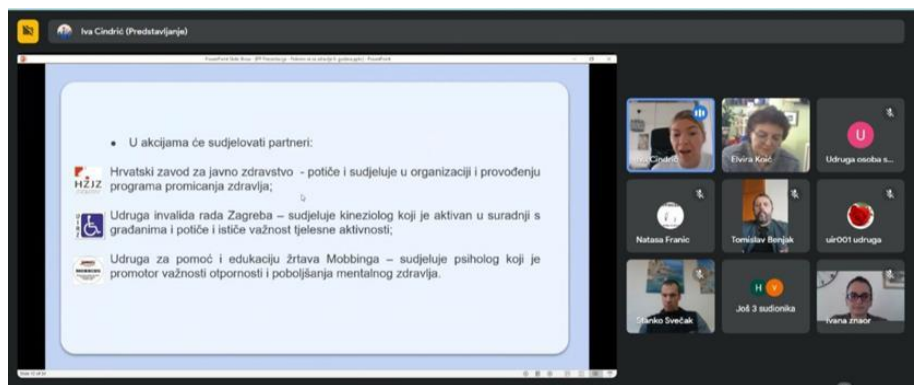
Hodanje je izvrstan način da se poboljša i održi u dobrom stanju cjelokupno zdravlje. Samo 30 minuta svaki dan može poboljšati kardiovaskularnu kondiciju, ojačati kosti, smanjiti višak tjelesne masnoće i povećati mišićnu snagu i izdržljivost. Za razliku od nekih drugih oblika vježbanja, hodanje je besplatno i ne zahtijeva nikakvu posebnu opremu niti trening. Tjelesna aktivnost ne mora biti snažna ili dugotrajna kako biste poboljšali svoje zdravlje. Korisnici su bili jako zadovoljni organiziranom akcijom jer su proveli dan aktivno, izašli su iz kuće, družili se ali i educirali o važnosti brige za svoje zdravlje i samog kretanja za čitav organizam.

ODRŽANA POČETNA KONFERENCIJA PROGRAMA „POKRENI SE ZA ZDRAVLJE“

Početna konferencija programa „Pokreni se za zdravlje“, provedena je putem platforme Google Meeta 15. prosinca 2023. godine

Nakon uspješne provedbe prve godine programa "Pokreni se za zdravlje", Hrvatski savez udruga invalida rada krenuo je optimistično u provedbu druge godine Programa. Početnu konferenciju programa "Pokreni se za zdravlje" održali smo 15. prosinca 2023. godine putem online platforme Google Meeta. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici partnerskih organizacija; doc.dr.sc. Tomislav Benjak, dr. med., pomoćnik ravnatelja za kvalitetu pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Stanko Svečak, prof., pomoćnik voditeljice Stručne službe Udruge invalida rada Zagreba i prim.mr.sc. Elvira Kojić, dr. med., specijalist psihijatar iz Udruge za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga. Na konferenciji su sudjelovali i predstavnici udruga članica Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Voditeljica Programa, Iva Karakaš predstavila je ključne aktivnosti, ciljanu skupinu, ciljeve i očekivane rezultate, kao i uloge partnera. Programski tim izrazio je zadovoljstvo predloženim i ukazao na značaj provedbe ovog programa za sve osobe s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada kao udruga civilnog društva programom će prenijeti znanje o značaju zdravlja i utjecati na promjenu štetnog ponašanja i loših navika koje dovode do razvoja bolesti. Na taj način želi se pridonijeti usvajanju pravilnih stavova o zdravom načinu života te važnosti očuvanja tjelesnog i duševnog zdravlja. Društvo u cjelini i mi sami dijelimo odgovornost za zdravlje pa je potrebno stalno ulagati u razvoj novih oblika zdravstvene zaštite i unapređenje vlastitog i zdravlja svoje obitelji i zajednice.

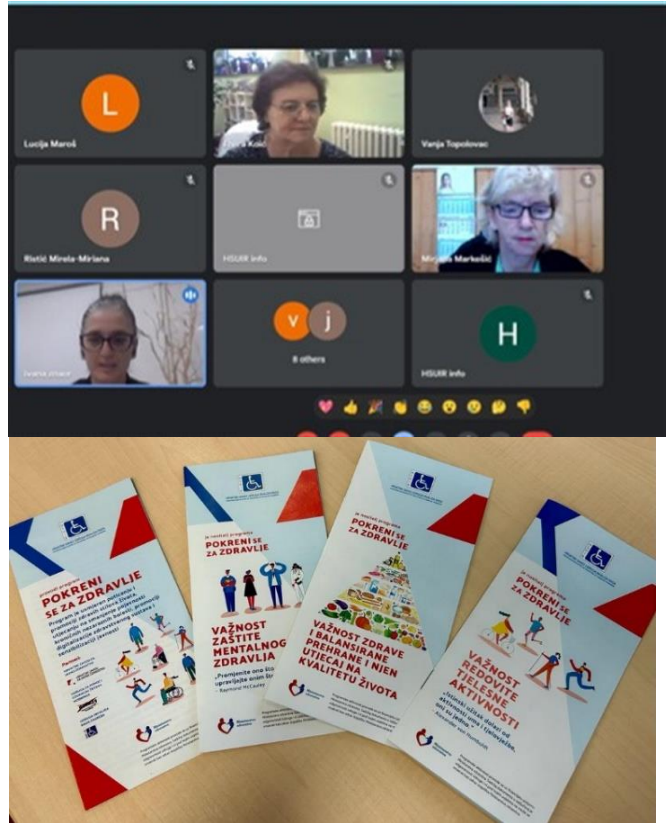

EDUKACIJA U OKVIRU PROGRAMA POKRENI SE ZA ZDRAVLJE

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je edukaciju po programu „Pokreni se za zdravlje“

Hrvatski savez udruga invalida rada je 06. studenoga 2023. godine putem Google Meet platforme održao edukaciju po programu „Pokreni se za zdravlje“ u okviru poziva za prijavu trogodišnjih programa udruga iz područja zdravstva za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Ministarstva zdravstva. Edukacija kao jedna od programskih aktivnosti imala je za cilj upoznati udruge članice i ostale sudionike sa sljedećim temama:

"Post-traumatski rast", „Nema zdravlja bez duševnog zdravlja“, "Kako osigurati podršku osobama koje se bore s mentalnim poremećajem" su teme koje je prezentirala prim.mr.sc. Elvira Kojić, dr. med., specijalist psihijatar. Iznimno zanimljive teme i prezentacija su okupirale sudionike koji su izrazili želju za više ovakvih predavanja. O važnosti redovne i pravilne tjelovježbe prezentacije na temu "Razgibavanje - temelj pokretljivosti", "Stopalo - remek djelo evolucije", i "Propriocepcija" održao je Stanko Svečak, prof., pomoćnik voditeljice Stručne službe Udruge invalida rada Zagreba. O mogućnostima korištenja digitalnog zdravstvenog sustava prezentaciju je održala Ivana Znaor, stručna suradnica na Programu. Voditeljica Programa, Iva Karakaš prezentirala je rezultate prve godine provedbe.

JAVNOZDRAVSTVENA AKCIJA POKRENI SE ZA ZDRAVLJE U ZAGREBU

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 29. rujna 2023. godine na Tržnici Jarun okupljenim Zagrepčanima priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 29. rujna 2023. godine na Tržnici Jarun okupljenim Zagrepčanima priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi. Uz akciju mjerenja krvnog tlaka i šećera, okupljenima su se dijelile zdrave namirnice te prigodne brošure o zdravoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti i očuvanju mentalnog zdravlja. Javnozdravstvena akcija je organizirana uz podršku Gradskog društva Crvenog križa Zagreb te njihove doktorice Lovorke Kordin. Hrvatski savez udruga invalida rada je ovu akciju pokrenuo u sklopu trogodišnjeg programa 'Pokreni se za zdravlje' kojeg u potpunosti financira Ministarstvo zdravstva. Opći cilj programa je doprinijeti zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva u Republici Hrvatskoj, a Savez ga provodi kroz niz aktivnosti, uz ostalo i edukacijama o zdravoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti i zaštiti

mentalnog zdravlja, te informiranjem o mogućnostima korištenja digitalnog zdravstvenog sustava. Posebnu važnost tijekom provedbe programa Savez je usmjerio na uključivanje u programske aktivnosti osoba s invaliditetom odnosno invalida rada kao skupina koje su u povećanom riziku od razvoja težih oblika bolesti te nastojanja u prevenciji istih. Programom 'Pokreni se za zdravlje' Savez ima ambiciju utjecati na promjenu štetnog ponašanja i loših navika koje dovode do razvoja bolesti na području devet županija. Tako se želi pridonijeti usvajanju pravilnih stavova o zdravom načinu života te važnosti očuvanja tjelesnog i mentalnog zdravlja. Društvo u cjelini i mi sami dijelimo odgovornost za zdravlje pa je potrebno stalno ulagati u razvoj novih oblika zdravstvene zaštite i unapređenje vlastitog i zdravlja svoje obitelji i zajednice.

JAVNOZDRAVSTVENA AKCIJA POKRENI SE ZA ZDRAVLJE U VUKOVARU

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 06. listopada 2023. godine u Vukovaru priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 06. listopada 2023. godine u Ulici Josipa Jurja Strossmayera ispred Robne kuće Velopromet okupljenim Vukovarcima priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi. Uz akciju mjerenja

krvnog tlaka i šećera, okupljenima su se dijelile zdrave namirnice te prigodne brošure o zdravoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti i očuvanju mentalnog zdravlja. Javnozdravstvena akcija je organizirana uz podršku Doma zdravlja Vukovar te Udruge osoba s invaliditetom Vuka – Vukovar.

JAVNOZDRAVSTVENA AKCIJA POKRENI SE ZA ZDRAVLJE U RIJECI

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 13. listopada 2023. godine u Rijeci priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi

Hrvatski savez udruga invalida rada je u petak 13. listopada 2023. godine na Korzu okupljenim Riječanima priredio javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi. Uz akciju mjerenja krvnog tlaka i šećera, okupljenima su se dijelile zdrave namirnice te prigodne brošure o zdravoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti i očuvanju mentalnog zdravlja. Javnozdravstvena akcija je organizirana uz

podršku Udruge invalida rada Rijeka i Doma zdravlja Primorsko – goranske županije. Podršku u organizaciji javnozdravstvene akcije ispred Udruge invalida rada Rijeka pružio je predsjednik, Ante Štulić, tajnica, Nevenka Bakarčić te stručne suradnice Marija Bunjevac i Dolores Bezić dok je Dom zdravlja Primorsko – goranske županije za potrebe akcije osigurao dvije medicinske sestre, Radmilu Baljak i Alenku Denone. Hrvatski savez udruga invalida rada je ovu akciju pokrenuo u sklopu trogodišnjeg programa 'Pokreni se za zdravlje' kojeg u potpunosti financira Ministarstvo zdravstva. Na javnozdravstvenu akciju - besplatno mjerenje krvnog tlaka i šećera u krvi odazvalo se 65 Riječana.+

SUSTAVNA PODRŠKA KLJUČNA JE ZA IZGRADNJU INKLUZIVNOG DRUŠTVA

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
WWW.ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Nacionalna zaklada je
vođača javna institucija
za suradnju, povećanje
i financiranje organizacija
civilnoga društva u
Republiki Hrvatskoj

Hrvatski savez udruga invalida rada
djeluje od 1967. godine s ciljem
unapređenja društvenog položaja
invalida rada, prevencije nastanka
ozljeđa na radu, zaštite prava invalida
rada i svih osoba s invaliditetom

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
WWW.ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

Udruge članice HSUIR-a

Hrvatski savez udruga invalida rada izvorno je organizacija
33 udruga i područja cijele Republike Hrvatske.

1. UDRUGA INVALIDA RADA I ODOBRI I INVALIDITETOM BEZBESNI I OLUPTIYN 2. UDRUGA INVALIDA RADA I ODOBRI ODOBRI INVALIDITETOM GRADAJA RADA 3. UDRUGA INVALIDA RADA MESEKURAKI ŽUPANIJE 4. UDRUGA INVALIDA RADA DRAVNIAR 5. UDRUGA INVALIDA RADA STARIČKA 6. UDRUGA INVALIDA RADA GRADINA 7. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA KARLOVAČKA 8. UDRUGA INVALIDA RADA KARLOVAČKI ŽUPANIJE 9. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA KOPRIVNICE 10. DRUŠTVO INVALIDA RADA ZAGREBA 11. DRUŠTVO DIOVODIČAN INVALIDA ŽUPANIJE I ODOBRI ODOBRI I ODOBRI ODOBRI INVALIDITETOM BEZBESNI ŽUPANIJE 12. UDRUGA ODOBRI I INVALIDITETOM KARLOVAČKI 13. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA KUTINE 14. UDRUGA INVALIDA RADA NAČIČKI 15. UDRUGA INVALIDA RADA NOVA GRADISKA 16. UDRUGA INVALIDA RADA ODOBRI ODOBRI 17. UDRUGA INVALIDA RADA PAKRANCI I ODOBRI 18. UDRUGA INVALIDA RADA PISTOČKA 19. UDRUGA INVALIDA RADA RADA ODOBRI 20. UDRUGA INVALIDA RADA RADA	21. UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM ŽUPANIJE SANCIONIR 22. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA GRADAJA INVALIDITETOM ODOBRI ODOBRI 23. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA GRADAJA ODOBRI 24. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA ODOBRI 25. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA ODOBRI 26. UDRUGA INVALIDA RADA ŽUPANIJE ŽUPANIJE ODOBRI 27. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA GRADAJA ODOBRI 28. UDRUGA INVALIDA RADA I ODOBRI ODOBRI I INVALIDITETOM ODOBRI 29. UDRUGA ODOBRI I INVALIDITETOM ODOBRI ODOBRI 30. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA GRADAJA 31. UDRUGA INVALIDA RADA - ODOBRI 32. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA 33. UDRUGA INVALIDA RADA GRADAJA ŽUPANIJE

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
BASKI DRUŠTVA ASSOCIATION OF
SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

Ugostiti: 40-46 100, Davači
40-100 i 40-100
40-100 i 40-100
40-100 i 40-100
40-100 i 40-100

www.hsuir.hr

Financijski podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

ODRŽANE PROŠIRENE SJEDNICE PREDSDJEDNIŠTVA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, **14. prosinca 2023. godine održana je XI. proširena sjednica Predsjedništva**

Na sjednici Predsjedništva usvojen je Zapisnik s X. sjednice Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Na Predsjedništvu su predstavljene sve aktivnosti Saveza od posljednje sjednice Predsjedništva, kao i aktivnosti za sljedeće razdoblje te rezultati provedenih projekata i programa.

Svi članovi Predsjedništva osvrnuli su se na rad svojih matičnih udruga. Nakon sjednice Predsjedništva prikazana je prezentacija „Zdravlje i sigurnost na radu“ s ciljem podizanja svijesti važnosti prevencije zdravlja na radnom mjestu.

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, **24. listopada 2023. godine u Hotelu Antunović održana je XX. proširena sjednica Predsjedništva**

Na sjednici Predsjedništva usvojen je Zapisnik s IX. sjednice Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Prema točkama Dnevnog reda predstavljen je Prijedlog operativni plan za 2024. godinu te Prijedlog

financijskog plana za 2024. godinu. Planski dokumenti su jednoglasno usvojeni. Na Predsjedništvu je predstavljen prijedlog za izradu članskih iskaznica i pridruženih članskih iskaznica koji je usvojen. Predsjedništvu su predstavljene aktivnosti Hrvatskog saveza udruga invalida rada za sljedeće razdoblje i rezultati provedenih projekata i programa. Predsjedništvo je održano u sklopu provedbe prijelaznog pripremnog razdoblja nacionalne sustavne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, **31. svibnja 2023. godine u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je IX. proširena sjednica Predsjedništva**

Na sjednici Predsjedništva jednoglasno je usvojen Zapisnik s 8. sjednice Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Prema

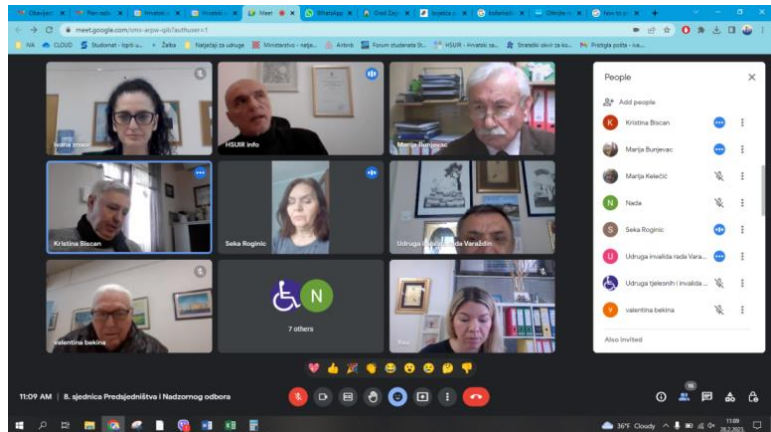
točkama Dnevnog reda iznijele su se informacije vezane za suradnju Hrvatskog saveza udruga invalida rada sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH. Također, članovi Predsjedništva iznijeli su informacije i osobne osvrte na obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujak.

Izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj informirao je Predsjedništvo o Godišnjoj Skupštini FIMITIC-a. Članovi Predsjedništva, gospodin Štulić i gospođa Mirić iznijeli su informacije i iskustva o posjetu Petom europskom parlamentu osoba s invaliditetom. Gospođa Mirić informirala je Predsjedništvo o Prijedlogu zaključka u vezi s unapređenjem modaliteta podrške razvoju civilnoga društva. Zatim su predstavljene aktivnosti Hrvatskog saveza udruga invalida rada za sljedeće razdoblje i rezultati provedenih projekata i programa.

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, **28. veljače 2023. godine, održana je VIII. sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora**

Na sjednici Nadzornog odbora Hrvatskog saveza udruga invalida rada pregledano je cjelokupno Izvješće o radu i Financijsko izvješće za 2022. godinu. Nadzornom odboru dano je na uvid cjelokupno poslovanje HSUIR-a.

Nadzorni odbor utvrdio je sljedeće:

- knjigovodstvo Saveza vodi se po kontnom planu i propisima za neprofitne organizacije
- sva dokumentacija uredno se vodi sukladno zakonskim propisima
- HSUIR uredno dostavlja nadležnim institucijama svu potrebnu dokumentaciju o izvršavanju programa/projekata.

Nakon Nadzornog odbora održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo Izvješće o radu HSUIR-a za 2022. godinu. Na sjednici Predsjedništva podnesen je prijedlog obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujka.

ODRŽANE SJEDNICE POVJERENSTVA VLADE RH ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, u četvrtak 30. studenoga 2023. održana je svečana sjednica Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, u četvrtak 30. studenoga 2023. održana je svečana sjednica Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom na kojoj je sudjelovao predsjednik Vlade RH Andrej Plenković.

Tom prilikom predsjednik Vlade Plenković istaknuo je kako će Vlada i nadalje kontinuirano raditi i provoditi politike za dobrobit osoba s invaliditetom. Naglasio je kako je unatrag nekoliko godina kroz zakonodavne aktivnosti Vlada radila na poboljšanju položaja osoba s invaliditetom - kroz izmjene Zakona o socijalnoj skrbi, novi Zakon o osobnoj asistenciji i Zakon o inkluzivnom dodatku koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2024. Zahvalio je

članovima Povjerenstva na njihovom doprinosu i suradnji u kreiranju novih zakona koji će osobama s invaliditetom omogućiti ravnopravno sudjelovanje u društvu. Državna tajnica i predsjednica Povjerenstva Marija Pletikosa naglasila je kako je svim poduzetim aktivnostima u sedmogodišnjem radu, Vlada potvrdila socijalnu osjetljivost i orijentiranost u pomaganju svima, a posebno najosjetljivijim sugrađanima. Dodala je kako će Vlada i Povjerenstvo u dijalogu sa svim dionicima po pitanju osoba s invaliditetom nastaviti unaprjeđivati kvalitetu i dostupnost socijalnih usluga te povećavati prava i zaštitu te skupine s ciljem izjednačavanja mogućnosti u svim područjima njihovog života. Na sjednici Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom, ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je Leke Sokolaj, izvršni direktor.

Na sjednici je članovima Vijeća, između ostaloga, predstavljen hodogram planiranih aktivnosti u svrhu kvalitetnije provedbe Zakona o osobnoj asistenciji. Članovima su predstavljeni i podzakonski akti - Pravilnik o mjerilima za pružanje usluge osobne asistencije, utvrđivanju cijene, sadržaju obrasca za podnošenje prijave n javni poziv te načinu i uvjetima sklapanja ugovora, Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra pravnih osoba koje pružaju uslugu osobne asistencije, Pravilnik o standardima za pružanje usluge osobne asistencije te Pravilnik o sastavu i načinu rada Komisije za procjenu potrebe korisnika za uslugom osobne asistencije. Hrvatski savez udruga invalida rada je sudjelovao na sjednici.

Centri znanja

U razvojnu suradnju u području centara znanja za društveni razvoj Nacionalna zaklada uključuje organizacije civilnoga društva s kojima je surađivala i/ili pružala im financijsku podršku tijekom protekloga jednog ili dva četverogodišnja razdoblja djelovanja Nacionalne zaklade, a koje su kroz razne oblike vrednovanja dokazale kvalitetu i profiliranost svog djelovanja kroz institucionalni, organizacijski i programski razvoj, visoku razinu umreženosti u svom području djelovanja i/ili uključivanja volontera i građana/građanki u svoje djelovanje, stručnost kroz provedena istraživanja te kvalitetne modele prijenosa znanja u Republici Hrvatskoj i kroz međunarodnu razvojnu pomoć. Nacionalna zaklada može ovaj oblik podrške u prvom razdoblju provoditi i kroz pilot-programe s manjim brojem uključenih organizacija kako bi kvalitetno pripremila daljnje provođenje razvojne suradnje u ovom području.

Nacionalna zaklada postupak odabira organizacija koje zadovoljavaju opisane uvjete provodi putem pozivnog natječaja za uspostavu razvoje suradnje u području centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj.

Centri znanja za društveni razvoj djeluju kao svojevrsne think-do-tank organizacije koje će provoditi sljedeće aktivnosti:

- istraživanja i analize javnih politika iz područja djelovanja,
- prijenos specifičnih znanja u Republici Hrvatskoj i u zemljama jugoistočne Europe,
- razvoj društvenih potencijala te
- zagovaranja pozitivnih društvenih promjena.

Nacionalna zaklada kontinuirano prati razvoj potencijala i mogućnosti svih organizacija civilnoga društva korisnica njenih višegodišnjih oblika podrške te kada se za to steknu uvjeti uključuje ih u program centara znanja za društveni razvoj temeljem prethodno provedenoga javnog postupka odabira.

Program centara znanja ugovara se na najmanje tri (3), a najviše pet (5) godina s mogućnošću produženja razvojne suradnje u ovom području nakon provedenoga temeljnog vrednovanja utjecaja uključenih organizacija na društveni razvoj Republike Hrvatske.

Organizacije koje sa Nacionalnom zakladom zaključe sporazume o razvojnoj suradnji u području centara znanja za društveni razvoj ne mogu ostvariti pravo na bilo koju drugu vrstu financijske podrške Nacionalne zaklade.

28. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM ODRŽAN U OZRAČJU EPOHALNIH PROMJENA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Tradicionalni 28. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem, o temi „Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom – o nama uvijek s nama – od slogana do realnosti“ održan je u hotelu Diplomat, od 27. - 28. studenoga. Organizatori Simpozija bili su Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Hrvatski zavoda za zapošljavanje. Pokrovitelji Simpozija bili su predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (MROSP) te Grad Zagreb. Simpozij na kojem je sudjelovalo 206 sudionika moderirala je Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske koja je na početku istakla da ima čast i posebno zadovoljstvo da na najvećem skupu osoba s invaliditetom iz cijele Hrvatske uruči zahvalu Anki Slonjšak, bivšoj pravobraniteljici za osobe s invaliditetom. Zahvala se dodjeljuje za nesebičan angažman i dugogodišnji predani rad kojim je dala izuzetan doprinos promicanju ljudskih prava, sprječavanju diskriminacije i unaprjeđenju kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Obraćajući se sudionicima, Anka Slonjšak zahvalila se na dugogodišnjoj suradnji svim osobama s invaliditetom, udrugama, savezima, SOIH-u kao i prisutnim predstavnicima državnih i gradskih struktura. Zasluženost predane zahvale potvrđena je gromoglasnim aplauzom. Pozdravnim govorom okupljenima su se obratili Lora Vidović, pročelnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, izaslanica gradonačelnika Grada Zagreba, Ante Lončar, ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ankica Čulo, zamjenica ravnateljice Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Momir Karin, ravnatelj Uprave za potporu i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja Ministarstva znanosti i obrazovanja, Marija Pletikosa, državna tajnica, izaslanica ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, video porukom Yannis Vardakastanis, predsjednik Europskog foruma osoba s invaliditetom te Zoran Milanović, predsjednik Republike Hrvatske. Prvo izlaganje održala je Zvezdana Bogdanović, savjetnica ministra MROSP, o temi „Nove perspektive unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom“, detaljno obrazlažući Zakon o osobnoj asistenciji i Zakon o inkluzivnom dodatku. Prilikom izlaganja ukazano je na važnost usluge osobne asistencije kao usluge usmjerene i fokusirane na korisnika. Zakon o osobnoj asistenciji stupio je na snagu 1. srpnja. 2023. Na brojne upite zbog sporosti procedura Zvezdana Bogdanović naglasila je da nijedan korisnik neće ostati bez usluge osobne asistencije i da Ministarstvo radi na rješenje i vjerojatno će produžiti postojeće projektne aktivnosti. Stupanje na snagu Zakona o

inkluzivnom dodatku planirano je za 1. siječnja 2024. godine, a budući je vezan i za uvećani dječji doplatok za koje roditelji/skrbnici prijave podnose do kraja veljače, potaknula je sve da podnesu prijave. Momir Karin iz Ministarstva znanosti i obrazovanja govorio je o inkluzivnom obrazovanju, Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju te prilagodbi sustava potrebama djece. Stručnu i pravovremenu podršku nužno je pružiti svakom djetetu u Republici Hrvatskoj, stoga je i jedan od važnih faktora osmisliti sustav potpore na razini županije i grada. Mateja Toman iz organizacije Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije svoje je izlaganje održala o temi „Izazovi osobne asistencije u Sloveniji“ istaknuvši izazove sa kojima su se suočavali i još uvijek se suočavaju u Republici Sloveniji (birokratski problemi, nedostatak financija i drugih odgovarajućih socijalnih usluga...), naglasila je da je usluga osobne asistencije civilizacijski napredak jer doprinosi većem sudjelovanju osoba s invaliditetom u društvu, aktivnom i neovisnom životu te ravnopravnoj uključenosti, kako to KPOSI nalaže. Iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ivica Jujnović u izlaganju „Novine vezane za Zakon o povlasticama u prometu“ navodi kako je u studenom ove godine stupio na snagu Zakon o povlasticama u prometu, čime se unaprijedio sustav korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti. Novina su Nacionalna i Europska iskaznica za osobe s invaliditetom u području mobilnosti, kao i Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom. Sustav plaćanja cestarine izmijenjen je tako što svaka osoba s invaliditetom s 80 i više % oštećenja na organe kretanja ima pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine ukoliko se nalazi u vozilu. Sanja Lončar iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izlagala je o Novoj uredbi o metodologijama vještačenja koja je stupila na snagu 31. kolovoza ove godine. Nova uredba je izmijenjena u Općem dijelu i u oznakama Lista, a svrha je pojednostavniti proces vještačenja i skratiti samo trajanje postupka. U seriji izlaganja stručnjakinja iz ZOSI, Mirna Barbarić predstavila je razumnu prilagodbu navodeći da razumna prilagodba, osim što omogućuje uključivanje u svijet rada i pristupačnost, također povećava i samo zadovoljstvo u radu. Naglasila je da prilagodba ovisi o dostupnim resursima, specifičnostima radnog mjesta te o vrsti invaliditeta. Uputila je na Priručnike za razumnu prilagodbu koji se nalaze na web stranici ZOSI-ja. Ana Marinović predstavila je poticaje za zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, u zaštitnim i integrativnim radionicama, kao i za samozaposlene osobe s invaliditetom, naglašavajući pritom važnost uključivanja osoba s invaliditetom na otvoreno tržište rada. Iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Majda Jelenčić predstavila je Vaučere za obrazovanje odraslih kao financijsku podršku Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kojom se u suradnji s ustanovama za obrazovanje dodjeljuju javna sredstva za obrazovanje odraslih. Korisnici vaučera samostalno biraju program, a svrha je veća zapošljivost i produktivnost na tržištu rada, što doprinosi stjecanju vještina i znanja te socijalnu uključenost osoba s invaliditetom. Izlagač Kristijan Buza, također iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje predstavio je temu „Mjere aktivne politike zapošljavanja“ u kojoj je prikazao mjere za usavršavanje i obrazovanje radi veće zapošljivosti mladih, osoba s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba starijih od 50 godina. Ovim mjerama potiče se uključivanje u programe javnih radova, očuvanje radnih mjesta, osposobljavanje za rad i osposobljavanje na radnom mjestu. Izlaganjem o temi „Način ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi“ Marina Malenovski Negrn iz Hrvatskog zavoda za socijalni rad dala je pregled vrsta socijalnih usluga (osobna asistencija, rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška i dr.) te prikazla postupak i navela potrebnu dokumentaciju kako bi se usluge ostvarile.

Ana Ćorić Samardžija iz Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva prikazala je funkcioniranje Portala e-Građani kao značajne karike digitalne inkluzije te naglasila kako nema uspješnog digitalnog društva ako svi njegovi građani nisu uključeni. U skladu s tim Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva održava kvalitetnu suradnju sa SOIH-om u ostvarivanju inkluzivnog digitalnog pristupa. Prikaz rezultata istraživanja provedenih u okviru projekta Platforma 50+ dali su profesori Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Predavač Dominik Sikirić predstavio je rezultate istraživanja vezane za temu „Usklađenost nacionalnog zakonodavstva s KPOSI“. Ključna tematika proizašla iz navedenog istraživanja upravo je socijalno stanovanje kao temeljno ljudsko pravo, koje još uvijek nije omogućeno niti usklađeno s nacionalnim zakonodavstvom RH. Doc.dr.sc. Ljiljana Pintarić Mlinar predstavila je rezultate istraživanja vezano za temu: „Mapiranje sastavnica neovisnog življenja“. Naglasila je važnost socioemocionalnih kompetencija i ranog razvoja djeteta te uloge obitelji

---

kao ključnih značajki neovisnoga življenja. Pružanje mogućnosti izbora, kao i pružanje podrške neophodne su komponente razvoja i prava na neovisno življenje. Izv.prof.dr.sc. Renata Pinjatele predstavila je rezultate istraživanja vezanih za temu: „Asistivna tehnologija u 21.stoljeću – primjena i perspektive“. Rezultati istraživanja pokazali su da je potrebno aktivno educirati i uključiti korisnike asistivne tehnologije, ali i educirati i unaprijediti rad stručnjaka. Treba osigurati da je asistivna tehnologija sigurna, učinkovita i financijski dostupna u svim sustavima. Temu „Dostupnost zdravstvene skrbi osobama s invaliditetom“ izložio je Dario Jurišić iz ureda Pravobranitelja osoba s invaliditetom fokusirajući se prije svega na ovlasti koje Pravobranitelj ima. Po pitanju dostupnosti, pristupačnosti, prilagodljivosti i prava na zdravstvenu skrb naglašava se Opći komentar br.5 (točka 89.) i članak 25. KPOSI. Ratko Kovačić iz Hrvatskog paraolimpijskog odbora prikazao je postignuća i dobrobiti bavljenja sportom kroz temu „Uključivanje osoba s invaliditetom u sport“. Naglasio je posebnu ulogu koju sport ima osnaživanju i unapređenju kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Istaknuo je rezultate paraolimpijskog sporta zadnjih godina. Unatoč tome što su ulaganja zadnjih godina značajno povećana, potrebno je pružiti veću podršku stručnom radu članica HPO-a na terenu. U okviru Simpozija održane su dvije paralelne radionice. Radionicu „Žene s invaliditetom“ moderirala je Gordana Jurčević iz SOIH - Mreže žena s invaliditetom. Na Radionici su vrlo aktivno sudjelovale žene s invaliditetom i raspravljale o GREVIO izvješću za Republiku Hrvatsku, obilježavanju 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja te o aktualnim primjerima obiteljskog nasilja nad ženama s invaliditetom. Radionicu „Starije osobe s invaliditetom“ moderirala je Marica Mirić iz Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske. Na Radionici se opsežno diskutiralo o tome kako pomoći starijim osobama s invaliditetom; koje usluge trebaju starijim osobama s invaliditetom; s kojim se zdravstvenim i psihološkim problemima suočavaju starije osobe s invaliditetom. Također, razmatrane su aktivnosti koje se mogu ponuditi starijim osobama s invaliditetom te poslovi koje mogu obavljati. Izvjestitelji s radionica predstavili su zaključke koji su sudionike potaknuli na raspravu. Drugog dana Simpozija održala se Konferencija „Zajedno znanjem“ – Centri znanja zajedno, pod motom „Nije znanje znanje znati već je znanje znanje dati“. Dr.sc. Marinka Bakula Anđelić iz Grada Zagreba, Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom predstavila je temu „Zelena perspektiva i pješačke zone u Gradu Zagrebu“, fokusirajući se pritom na važnost globalnih ljudskih prava i prava osoba s invaliditetom na svim razinama, pa tako i okolišnim. Naglašena su važni projekti kao što je modernizacija pješačkih pothodnika povezanih s javnim prijevozom na području grada Zagreba i projekt pristupačnih stajališta tramvaja i autobusa u suradnji sa SOIH-om i Srednjom prometnom školom u Zagrebu. Naglasila je da se mjere za zelenu preobrazbu i provođenje Europskog zelenog plana jedino mogu dogovarati zajedno s osobama s invaliditetom.

Kristina Peruničić iz SOIH-a vezano za temu „Kreni na zeleno...“ sudionicima Simpozija predstavlja je Zeleni priručnik napravljen u suradnji SOIH-a s Nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom Srbije, Pravobraniteljem za osobe s invaliditetom i Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih. Vodeći se motom „Održivo-digitalno-zeleno!“ cilj je kroz aktivizam mladih s invaliditetom i youth workera podići razinu svijesti o važnosti brige o okolišu, ali i potaknuti zeleno djelovanje u uredima udruga osoba s invaliditetom ali i uredima ostalih centara znanja.

„Edukaciju za održivost-primjeri iz prakse“ predstavio je Kristijan Perlić iz Zelene mreže aktivističkih grupa – ZMAG. Prikazan je pregled edukacija, radionica i praktičnog rada ZMAG-a kao poticaj na održivu gradnju i podizanje svijesti građana o održivom razvoju.

Iz Zelene akcije, Gordana Klarić u okviru teme „Pametni Zeleni Telefon“ predstavlja mobilnu aplikaciju za prijavljivanje ekoloških problema. Ova aplikacija olakšava sudjelovanje javnosti u rješavanju lokalnih problema u okolišu. Korištenje aplikacije detaljno je objašnjeno sudionicima, čime je prigodno završilo tematsko područje - Zelena i održiva Hrvatska.

U području Digitalna Hrvatska predavanje o temi „Od problema do rješenja – digitalni alati za aktivno građanstvo“ izlaže Matej Mikašinović-Komšo iz GONG-a te predstavlja dvije aplikacije (Imamo pravo znati! i Popravi to!) kao važne alate koji potiču aktivno i informirano građanstvo te ih osnažuje jer i sami mogu ukazati na promjene.

Iz Saveza udruga Klubtura, Tatjana Vukadinović izlaže o temi „ARHIVI ODOZDO: organizacijsko pamćenje civilnog društva; predstavljanje neformalne platforme nezavisnih arhiva i knjižnica. Organizacijsko pamćenje predstavljeno je kao element održivosti civilnog društva te usmjereno ka unapređenju institucionalnog okvira. Također, naglašena je važnost vidljivosti i dostupnosti društveno relevantnih aktivnosti organizacija civilnog društva kroz online resurs inovativne metodologije samoarhiviranja.

“Doprinos branitelja i stradalnika Domovinskog rata u stvaranju digitalne i zelene Hrvatske“ prikazala je Sandra Rapčak Škomrlj iz 9.Centra znanja dajući sveobuhvatan pregled od djelatnosti preko brojnih impresivnih aktivnosti na provođenju eko-akcija čišćenja podmorja, zaštite prirodne i kulturne baštine podmorja, podučavanja mladeži u ronjenju, zaštite i spašavanja iz vode i brojne druge kojima branitelji daju doprinos aktivnoj ulozi u svrhu zaštite okoliša i ostalim djelatnostima.

Leo Staković iz Mreže mladih Hrvatske predstavio je temu „Mobilizacija (udruga) mladih pri borbi za kvalitetne javne politike“. Aktivnosti koje provode kao najveća udruga mladih i za mlade su umrežavanje, zagovaranje, informiranje i provođenje neformalnog obrazovanja kao važni faktori na lokalnoj/regionalnoj razini, tako i na nacionalnoj. Poticanje mladih da se aktiviraju i bore za svoja prava iznimno je bitno te se tokom rasprave otvorila prilika za moguće nove suradnje Mreže mladih Hrvatske sa Forumom mladih - SOIH i Sekcijom mladih osoba iz Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih osoba.

Đordana Barbarić iz Udruge Most pod impresivnim naslovom „Jesmo li promjena koju želimo vidjeti?“ predstavila je djelovanje Udruge Most i trnovit put kojim su kročili da bi danas bili na ponos lokalnoj zajednici i cijeloj Republici Hrvatskoj. Iznimni rezultati u aktiviranju građana i volontera govore da promjenu stvaramo mi i da se ona ipak događa sustavnim stvaranjem kapitala solidarnosti.

Klara Horvat iz Kuće ljudskih prava Zagreb u okviru teme „Zaštita i promicanje ljudskih prava na lokalnoj i regionalnoj razini“ istakla je značaj poticanja građana na participativno odlučivanje i samim time transparentnost javnih politika, doprinosu jačanju zagovaračke uloge organizacija civilnog društva te uspostavljanje sustava kontinuiranog praćenja lokalne i regionalne vlasti.

Na kraju Simpozija sudionicima se obratila Marica Mirić, predsjednica SOIH-a te iznijela prijedlog zaključaka. Istaknula je važnost zajedničke suradnje, prenošenja znanja jedni drugima kako bi unapređivali lokalne sredine, nacionalne te europske politike invaliditeta. Jedino zajedničkim radom možemo doprinijeti očuvanju planete, biti inventniji, solidarniji i spremniji odgovoriti na brojne izazove koji nas čekaju u narednim godinama.

PETI EUROPSKI PARLAMENT OSOBA S INVALIDITETOM 2023.

Peti Europski parlament osoba s invaliditetom (EPPD) održan je dana 23. svibnja 2023. godine i okupio je preko 700 predstavnika pokreta osoba s invaliditetom iz svih zemalja Europske unije, kao i kreatora politika, nacionalnih ministara i drugih međunarodnih organizacija

Događanje su organizirali Europski parlament i Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) kao dugogodišnji partneri. SOIH je bio organizator delegacije pokreta osoba s invaliditetom iz RH sukladno propozicijama koje je EDF definirao za sve članice. Broj osoba koje mogu sudjelovati je sukladan broju zastupnika koje svaka zemlja ima u Europskom parlamentu.

Pozdravnim riječima, peti EPPD o temi “Izgradnja inkluzivne budućnosti za osobe s invaliditetom u EU”, otvorili su Roberta Metsola, predsjednica Europskog parlamenta i Yannis Vardakastanis, predsjednik EDF-a. Sudionici su raspravljali o aktualnim pitanjima osoba s invaliditetom kroz tri tematska panela. Prvi panel odnosio se na slobodno kretanje i sudjelovanje pri čemu se raspravljalo o pravu glasa, dostupnosti prijevoza i izgrađenog okoliša te EU kartici za osobe s invaliditetom. U okviru drugog panela koji se odnosio na nejednakost i socijalnu isključenost raspravljalo se o uključivanju u obrazovanje i zapošljavanje, mjerama za rješavanje sve većih troškova života i kako osigurati da sve osobe s invaliditetom mogu živjeti neovisno. U posljednjem panelu vezanom za izazove koji uključuju invaliditet raspravljalo se o odgovoru EU-a na trenutne pojave kao što su klimatske katastrofe, ruska agresija na Ukrajinu i COVID-19. U okviru sva tri panela uključivali su se prema predviđenom rasporedu zastupnici u Europskom parlamentu iz pojedinih zemalja i po jedna osoba s invaliditetom iz svake delegacije članica Europskog foruma osoba s invaliditetom.

U ime pokreta osoba s invaliditetom iz RH obratila se Katarina Strunjak, predsjednica SOIH-Foruma mladih s invaliditetom, koja je predstavila glavne prepreke uključivanju osoba s invaliditetom i ostvarivanju mogućnosti neovisnog življenja. Peti EPPD ostat će ostat će zapamćen po tome što su povodom nadolazećih europskih izbora 2024. godine delegati usvojili Manifest EDF-a o europskim izborima 2024. s ciljem usmjeravanja političkih programa kandidata za Europski parlament, buduću Europsku komisiju imenovanu nakon izbora i sve relevantne politike koje utječu na budućnost osoba s invaliditetom u Europi i šire. Manifest definira akcije koje je potrebno poduzeti u pet glavnih područja: garantiranje sudjelovanja osoba s invaliditetom u političkom i javnom životu EU; realiziranje Unije jednakosti za osobe s invaliditetom s KPOSI kao kompasom; nastanak socijalno osjetljivije Europe; prihvaćanje pristupačnosti – omogućavanje slobodnog kretanja u Europi; zaštita osoba s invaliditetom u Europi i šire. Uz navedeno, Manifest također naglašava ključne zahtjeve za sljedeći zakonodavni mandat – radnje koje su ključne za potpuno osiguranje prava osoba s invaliditetom. Manifest će se dostaviti svim savezima i udrugama članicama saveza kako bi ga primijenili kao iznimno koristan alat za nadolazeće EU, ali i nacionalne parlamentarne izbore. Predsjednik EDF-a Yannis Vardakastanis istaknuo je kako su osobe s invaliditetom često isključene iz političkog procesa, uključujući glasovanje i kandidiranje, a često i iz iznošenja svojih problema i briga kreatorima politike. Naglasio je kako osobe s invaliditetom žele biti punopravni građani Europske unije i da je zahtjev pokreta osoba s invaliditetom jasan, a to je da institucije EU-a moraju osigurati sudjelovanje osoba s invaliditetom u demokratskom procesu i u politikama koje oblikuju Uniju te zajedno graditi uključivu Europu. Zahvalio je Europskom parlamentu što je osobama s invaliditetom osigurao platformu za davanje prioriteta i prijedloga, kako kreatorima politika EU-a tako i nacionalnim vladama. Sudjelovanje delegacije RH na ovom skupu omogućeno je zahvaljujući potpori Kluba zastupnika Europske pučke stranke (kršćanski demokrati), Kluba zastupnika Progresivnog saveza socijalista i demokrata u Europskom parlamentu i Kluba zastupnika Renew Europe, koji su osigurali troškove puta i smještaja. Bila je to prilika i za vrlo ugodne bilateralne susrete.

SVEČANO OBILJEŽAVANJE 20. GODIŠNJICE NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić nazočio je 06. studenog 2023. godine svečanosti obilježavanja 20. godišnjice Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva

U Smaragdnoj dvorani hotela Esplanade, održana je svečanost kojom su obilježena dva desetljeća od osnutka Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, a koja je okupila preko 400 predstavnika međunarodnih

institucija, tijela državne uprave te lokalne i područne regionalne (samouprave) kao i predstavnika organizacija civilnoga društva. Svečanost je započeta pozdravnim govorima prof. dr. sc. Dražena Vikić-Topića, Predsjednika Upravnog odbora Nacionalne zaklade, NJ. E. Juan Gonzalez-Barba Pere, Veleposlanika Kraljevine Španjolske u Republici Hrvatskoj, mr.sc. Marka Pavića, izaslanika Predsjednika Hrvatskog sabora, mr.sc. Marije Pejčinović Burić (VIDEO PORUKA), Glavne tajnice Vijeća Europe, Dubravke Šuice, Potpredsjednice Europske komisije za demografiju te Ivana Vidiša, izaslanika Predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Nakon pozdravnih govora, prikazan je video Ljudi za ljude koji je sadržavao snažna svjedočanstva 20 osoba kojima je podrška Nacionalne zaklade, pružena kroz organizacije civilnoga društva, promijenila život na bolje.

U drugom dijelu svečanosti, govorom Upraviteljice Nacionalne zaklade, gđe Cvjetane Plavše-Matić, istaknut je doprinos Nacionalne zaklade prema razvoju civilnoga društva temeljen na izgradnji povjerenja, međusobnog razumijevanja i uvažavanja. Kroz video uradak su gđa Marija Boltek, Zamjenica upraviteljice za razvojne programe, g. Luka Bogdan, Zamjenik upraviteljice za europske i sustavne programe te gđa Jelena Šišara, Voditeljica Samostalnog odjela za financije i opće poslove istaknuli aktivnosti i postignuća u proteklih 20 godina djelovanja Nacionalne zaklade. Razvojnu ulogu Nacionalne zaklade istaknuo je u svom govoru Veleposlanik Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj, NJ. E. Simon Derek Thomas, upraviteljica PHILEA-e gđa Delphine Moralis (video poruka), u ime organizacija civilnoga društva gđa Đordana Barbarić iz Udruge MoSt te gđa Božena Ivankov iz Osnovne škole „Stanovi“ iz Zadra koja dugi niz godina sudjeluje programima usmjerenima razvoju volonterstva i filantropije kod djece i mladih. Svečanost je završena glazbenim nastupom dječjeg zbora „Zvezdice“ prigodnom izvedbom pjesme „Kad bi svi“

OKRUGLI STOL "INKLUZIJA U SUSTAVU ODGOJA I OBRAZOVANJA - IZAZOVI I MOGUĆNOSTI"

Održan okrugli stol „Inkluzija u sustavu odgoja i obrazovanja – izazovi i mogućnosti“

Pokret osoba s invaliditetom uključen u 8. Centar znanja u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom provodi zajedničku Kampanju „Inkluzija je ljudsko pravo“ s ciljem donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku i uspostave cjelovitog inkluzivnog pristupa izjednačavanju mogućnosti osoba s invaliditetom, bez obzira na vrstu, stupanj i uzrok invaliditeta s osobama bez invaliditeta. 8. Centar znanja za društveni razvoj u okviru Kampanje „Inkluzija je ljudsko pravo“ održao je 01. lipnja 2023. godine, u

kazalištu „Vidra“ u Zagrebu, Okrugli stol pod nazivom „Inkluzija u sustavu odgoja i obrazovanja – izazovi i mogućnosti“. Cilj Okruglog stola bio je senzibilizirati i informirati dionike o inkluziji u odgojno-obrazovnom sustavu RH, posebice o važnosti inicijalnog obrazovanja odgajatelja, učitelja i nastavnika kao temelja inkluzivnog obrazovnog sustava, izazovima socijalne inkluzije, te o izazovima i preprekama inkluzivnog obrazovanja. Okrugli stol je otvorio Vojin Perić, predsjednik Hrvatskog saveza slijepih istaknuvši da se inkluzija uvlači u sve pore društva, a odgoj i obrazovanje su temelji inkluzije te priprema za sudjelovanje u uključivanje u društvo. Inkluzija uklanja još uvijek prisutni stav sažaljenja prema osobama s invaliditetom koje ne treba podcjenjivati, ali niti precjenjivati. Veliku ulogu imaju i mediji koji osobe s invaliditetom ne smiju prikazivati kroz prizmu patetike.

Prisutnima se uvodnim izlaganjem potom obratila Marica Mirić, predsjednica Zajednice osoba s invaliditetom Hrvatske istaknuvši da se na Okrugli stol nisu odazvale osobe s invaliditetom koje najdirektnije pogađa taj problem, a onda i ne čudi da se nisu odazvali niti oni koji donose odluke. Svoje izlaganje temeljila je na Općem komentaru br. 4 (2016.) o pravu na uključivo obrazovanje. Istaknula je da trošak društvene isključenosti visok jer se njome podržava ovisnost, a time i ograničavaju pojedinačne slobode. Društvena isključenost također stvara stigmatu, segregaciju i diskriminaciju, što dovodi do nasilja, iskorištavanja i zlostavljanja, kao i negativnih stereotipa kojima se potiče ciklus marginalizacije osoba s invaliditetom. Inkluzivni odgoj i obrazovanje zauzimaju središnje mjesto u realizaciji visokokvalitetnog obrazovanja za sve učenike, uključujući osobe s invaliditetom, kao i u razvoju inkluzivnih, mirnih i pravednih društava. Ističe da za sve navedeno postoje i snažni obrazovni, društveni i gospodarski argumenti. Iz izvješća Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava o tematskoj studiji o pravu osoba s invaliditetom na obrazovanje vidljivo je da se samo inkluzivnim obrazovanjem može osigurati kvalitetno obrazovanje i društveni razvoj osoba s invaliditetom kao i jamstvo univerzalnosti i nediskriminacije u odnosu na pravo na odgoj i obrazovanje. Nakon izlaganja sudionici su premijerno pogledali video Kampanje „Inkluzija u sustavu odgoja i obrazovanja“. Na temu Inkluzije u odgojno-obrazovnom sustavu RH izlagala je savjetnica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Lidija Pongrac Vincelj. Istaknula je da djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom imaju sva prava kao i svi ostali, a obveza država koje su ratificirale KPOSI

je uskladiti sve propise, javne politike i postupanja s načelima Konvencije. Naglasila je da se u radu još uvijek susreću s prisutnim činjenicama da pri upisu u dječje vrtiće/škole/visoka učilišta i u svim aktivnostima na svim razinama obrazovanja fokus je još uvijek na invaliditetu, pa tako navodi: opservacijski ugovori u dječjim vrtićima, krivo tumačenje propisa – redoviti programi u posebnim uvjetima, traži se još jedan nalaz koji će „eliminirati” učenika pri upisu i dr. Također, problematizira nedostatak osoblja koji bi radili kao pomoćnici u nastavi i kao stručni komunikacijski posrednici, neosposobljenost pomoćnika u nastavi, nedostatak stručnih suradnika, veliki posebni razredni odjeli, čekanje na odobrenje MZO, dvokratno dolaženje na nastavu, nedostatak prilagođenih udžbenika za učenike s teškoćama u razvoju, izostanak prilagođene prehrane te problem pristupačnosti građevina, prijevoza, učeničkih/studentskih domova). Izv. prof. dr. sc. Jasna Kudek Mirošević s Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu govorila je na temu Inicijalnog obrazovanja odgajatelja i učitelja kao ključa inkluzivnog obrazovnog sustava. Temelj inkluzije u odgojno-obrazovnom predškolskom sustavu su odgajatelji, roditelji i stručna služba vrtića. Uloga odgajatelja u inkluzivnome odgoju i obrazovanju je višestruka, a obuhvaća upoznavanje roditelja s radom skupine, poticanje roditelja na svakodnevno uključivanje i partnerstvo s vrtićem, pripremu poticaja koji će biti prilagođeni svakome djetetu individualno. Odgojno-obrazovna inkluzija djece s teškoćama u redovni obrazovni sustav zahtijeva osiguravanje potrebnih kadrovskih, materijalnih i organizacijskih uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni proces s naglaskom na usvajanje potrebnih kompetencija unutar kurikulumskih odrednica usmjerenih na učenike. Organizacija provođenja inkluzije u školi zahtijeva primjereno obrazovanje učitelja i nastavnika, kao i posjedovanje potrebnih kompetencija za inkluziju. Poseban naglasak stavila je na važnost suradničkih odnosa, podučavanje temeljeno na individualnom pristupu radu te uvođenje licenciranog učitelja u nastavne procese.

O Izazovima socijalne inkluzije, govorio je izv. prof. dr. sc. Ante Bilić Prečić, dekan Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dao je kritički osvrt kako je u RH sve napisano; zakonski uređeno, no u praksi nažalost nije provedivo i nije zaživjelo. Predložio je da se ustanove/centri za odgoj i obrazovanje transformiraju u suportivne centre koji bi davali potrebnu podršku te pružali potrebna dodatna znanja u radu s djecom s teškoćama u razvoju u odgojnim ustanovama i osobama s invaliditetom u sustavu obrazovanja. Ingerenciju bi svakako trebalo imati Ministarstvo znanosti i obrazovanje. Osobna iskustva s preprekama i izazovima inkluzivnog obrazovanja iznijeli su učenik Stjepan Zaić koji je posebno naglasio značaj pristupa informacijama i studentica Adriana Katić koja je istakla važnost razumijevanja potrebe prilagodbe literature i uopće nastavnog procesa. Temeljem izlaganja predavača i rasprave sudionika, donijeti su sljedeći zaključci Okruglog stola:

1. Osigurati resurse za unapređenje inkluzivnog odgoja i obrazovanja i uvođenje i ugrađivanje potrebnih promjena u svakodnevnoj praksi.
2. Uspostaviti vodstvo u odgojno-obrazovnim ustanovama koje je predano cilju uvođenja i ugrađivanja kulture, politike i prakse koji su neophodni za realizaciju inkluzivnog odgoja i obrazovanja na svim razinama i u svim područjima - „cjelovito obrazovno okruženje”.
3. Uvažavati sposobnost svake osobe za učenje te za sve učenike, uključujući učenike s teškoćama u razvoju, postavljanjem visokih očekivanja. Omogućiti fleksibilan nastavni plan i program i metode podučavanja i učenja koji su prilagođeni različitim interesima, potrebama i stilovima učenja. Pružiti

---

podršku, razumnu prilagodbu i ranu intervencije na način da svi učenici mogu ispuniti svoj potencijal. Kod planiranja nastavnih aktivnosti, fokus staviti na sposobnosti i težnje učenika, a ne na sadržaj. Obrazovni sustav mora osigurati individualizirani pristup obrazovanju, umjesto da se od učenika očekuje da se oni prilagode sustavu - pristup „cjelovite osobe”.

4. Osigurati podršku učiteljima/nastavnicima/ostalom osoblju kroz edukacije i usavršavanje koje im je potrebno za usvajanje ključnih vrijednosti i kompetencija za stvaranje inkluzivnog okruženja za učenje, što uključuje i učitelje/nastavnike s invaliditetom.

5. Poštivati i uvažavati raznolikosti. Svi članovi zajednice koji sudjeluju u učenju jednako su dobrodošli te se mora poštivati njihova raznolikost. Svi učenici moraju osjećati da ih se uvažava i poštuje, da su uključeni i da će biti saslušani. Postoje učinkovite mjere za sprječavanje zlostavljanja i maltretiranja. Inkluzija znači individualni pristup učenicima.

6. Osigurati okruženje prilagođeno učenju. Okruženje za inkluzivno učenje je pristupačno okruženje u kojem se svi osjećaju sigurno, u kojem osjećaju da dobivaju podršku i stimulaciju te u kojem se mogu slobodno izražavati i u kojem postoji snažan naglasak na uključivanje učenika/studenata za izgradnju pozitivne školske zajednice.

7. Učenici s teškoćama trebaju dobiti podršku kojom se osigurava učinkovit prijelaz s učenja u školi na strukovno i tercijarno obrazovanje i zapošljavanje.

8. Udruge učitelja/nastavnika, udruge i savezi učenika/studenata, organizacije osoba s invaliditetom, školski odbori, udruge roditelja i učitelja/nastavnika i ostale školske skupine za podršku, formalne i neformalne grupe treba edukacijom ojačati da se unaprijedi razumijevanje i poznavanje invaliditeta što čini put prema inkluzivnim društvima.

9. Uključivo obrazovanje kao kontinuirani proces treba redovito nadzirati i ocjenjivati kako bi se osiguralo da ne dolazi do segregacije i integracije. U skladu s člankom 33. KPOSI, u nadzor treba uključivati osobe s invaliditetom, djecu i osobe kojima je potrebna intenzivna podrška; putem njihovih reprezentativnih organizacija, roditelja ili skrbnika djece s teškoćama u razvoju. Treba razviti pokazatelje inkluzije za osobe s invaliditetom.

10. Osigurati fizičku, komunikacijsku i orijentacijsku pristupačnost svih odgojno-obrazovnih ustanova.

Je li osobama s
invaliditetom u RH
primjereno
stanovanje lutrija?

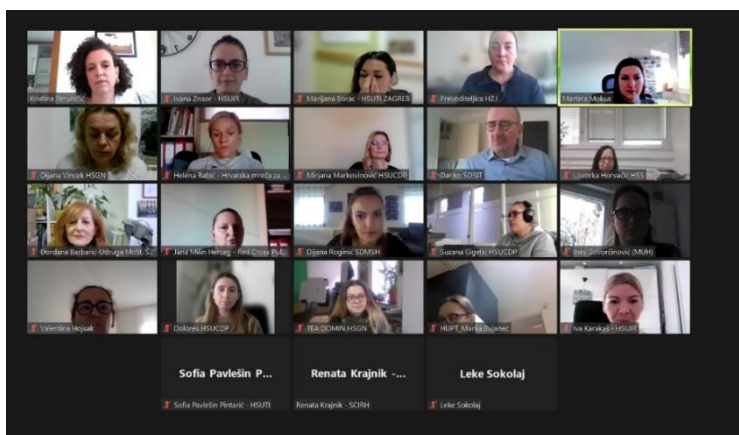
OKRUGLI STOL TEMU „JE LI OSOBAMA S INVALIDITETOM U RH PRIMJERENO STANOVANJE LUTRIJA?“.

Dana, 18. prosinca 2023. godine Zajednica saveza za osobe s invaliditetom Hrvatske održala je okrugli stol u okviru 8. centra znanja za društveni razvoj, u okviru razvojne suradnje Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva na temu „Je li osobama s invaliditetom u RH primjereno stanovanje lutrija?“. 8. centar znanja zagovara osiguravanje dovoljnog broja primjerenih i pristupačnih socijalnih stanova za zadovoljavanje stambenih potreba svih pojedinaca i skupina koji si stanovanje ne mogu osigurati po tržišnim uvjetima. Na okruglom stolu sudjelovali su predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

PANEL RASPRAVA „JE LI OSOBAMA S INVALIDITETOM U RH PRIMJERENO STANOVANJE LUTRIJA?“

Dana, 15. prosinca 2023. godine održana je on line panel rasprava „Je li osobama s invaliditetom u RH primjereno stanovanje lutrija?“ u okviru 8. centra znanja za društveni razvoj, u okviru razvojne suradnje Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Nakon započete Kampanje koja se provodila u okviru 8. Centra znanja, te tijekom koje je provedeno Istraživanje o stavovima i potrebama osoba s invaliditetom u vezi s primjerenim stanovanjem, snimljen film “Je li osobama s invaliditetom u RH primjereno stanovanje lutrija?” te dogovorena suradnja s partnerskim organizacijama, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održala je on line panel raspravu na kojoj su sudjelovali predstavnici mladih, beskućnika i umirovljenika i 8. Centra znanja. Na navedenoj panel raspravi sudionici su predstavili probleme stambenog zbrinjavanja skupine koju predstavljaju. Panelisti će se predstaviti na Okruglom stolu koji će se održati 18. prosinca 2023. godine. Na panel raspravi sudjelovali su predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

KAMPANJA 8. CENTRA ZNANJA – TRANSPOZICIJA DIREKTIVE EU 2019/882

U okviru Kampanje 8. Centra znanja za društveni razvoj izrađen je video u cilju transpozicije Direktive (EU) 2019/882 o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (Europskog akta o pristupačnosti proizvoda i usluga). Video je dostupan na youtube kanalu HSUIR-a.

MOGUĆNOSTI I IZAZOVI NA OTVORENOM TRŽIŠTU RADA ZA MLADE OSOBE S INVALIDITETOM

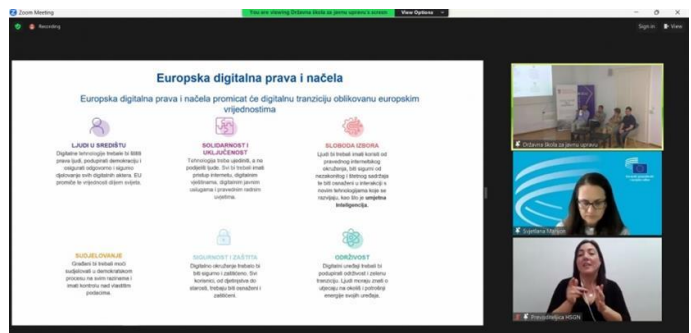
Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida organizirao je okrugli stol „Mogućnosti i izazovi na otvorenom tržištu rada za mlade osobe s invaliditetom“

U organizaciji Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida, dana 11. listopada 2023. godine, u Hotelu Akademija u Zagrebu, održan je okrugli stol „Mogućnosti i izazovi na otvorenom tržištu rada za mlade osobe s invaliditetom“. Na Okruglom stolu predavanja su održali gospođa Monika Hartek iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje s temom "Mogućnosti i izazovi na otvorenom tržištu rada za osobe s invaliditetom". U navedenom predavanju govorila je o prilagodbi sustava zapošljavanja osobama s invaliditetom. Predavanje je zatim održao profesor Dragan Kopecki koji je govorio o mladim, sposobnim i poduzetnim osobama s invaliditetom. Uz predavanje, profesor Kopecki, je održao i kratku radionicu pronalaženja zajedničkih interesa između sudionika Okruglog stola. Iduće predavanje imala je Petra Herak iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom na temu "Razvoj i uspostava usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom na radnom mjestu", te Ana Marinović iz iste institucije koja je govorila o poticajima za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Okruglom stolu je sudjelovao predsjednik, Ante Štulić i stručna suradnica, Iva Karakaš.

DIGITALNA PRISTUPAČNOST OD ZAKONA DO PRAKSE

Uspješno održan četvrti online okrugli stol „Digitalna pristupačnost od zakona do prakse“

Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva u suradnji s Povjerenikom za informiranje, krovnim nacionalnim organizacijama osoba s invaliditetom i Državnom školom za javnu upravu organizirao je 22. rujna 2023. godine četvrti po redu online okrugli stol „Digitalna pristupačnost od zakona do prakse“ o primjeni Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Cilj ovog okruglog stola jest predstaviti rezultate rada udruga, tijela javnog sektora i tijela zaduženih za provedbu i praćenje Zakona u području digitalne pristupačnosti i osigurati platformu za razmjenu iskustava, mišljenja i prijedloga za njezino unaprjeđenje koje će omogućiti veću uključivost hrvatskog društva. Tijela javnog sektora dužna su prilagoditi svoje digitalne sadržaje, kako bi se stvorilo uključivo društvo, koje svima daje jednake mogućnosti za primanje, slanje i korištenje informacija u digitalnom okruženju. Govornici na okruglom stolu su u svojim izlaganjima prikazali iskustva u primjeni zahtjeva digitalne pristupačnosti i buduću perspektivu tog područja na europskoj i nacionalnoj razini. Također su prikazani rezultati relevantnih projekata, u svojstvu primjera dobre prakse. Na okruglom stolu sudjelovali su i zaposlenici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

**GRADIMO ZAJEDNO
KULTURU NENASILJA!**

MILIJARDA USTAJE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA I DJEVOJČICAMA

U subotu 11. veljače na zagrebačkom Cvjetnom trgu započela je globalna Kampanja “Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama” koja se u Hrvatskoj provodi desetu godinu

Ovogodišnji moto Ustanimo za slobodu! / Rise for freedom! ima za cilj kreirati novu kulturu u kojoj nema nasilja, u kojoj razvijamo suosjećanje i solidarnost, borimo se protiv nejednakosti i čuvamo planetu Zemlju. U programu koji su na Cvjetnom trgu voditi Danijela Trbović i Milan Majerović Stilinović sudjelovale su brojne aktivistkinje i aktivisti, uz pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova, Višnju Ljubičić, zastupnika u EU parlamentu Freda Matića, Sanju Cesari, Saru Renar, Radu Borić. Na skupu su odaslane poruke ohrabrenja, ali i poruke važnosti i ustrajnosti borbe protiv nasilja nad ženama. Crna statistika ubijenih žena u prošloj godini potvrđuje samo potrebu za provođenjem ovakvih i sličnih manifestacija. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada Kampanju je podržala Ivana Znaor.

Na samu 20. obljetnicu pokreta, 14. veljače u Zagrebačkom plesnom centru, Miran Kurspahić je izveo na izrazito dojmljiv način monolog Ljubavne pjesme za dobre djevojčice, prema tekstu Rone Žulj. Kroz šest etapa sudionici su provedeni kroz um zlostavljač i njegove postupke. Aktivistice SOIH-Mreže žena s invaliditetom Mirjana Janžek i Martina Šoštarić iz Udruge distrofičara Krapina izvele su dio predstave Vaginini monolozi prikazavši iskrene i traumatične ispovijesti žena o proživljavanju susreta s vlastitom ženstvenošću. Nakon izvedbi održana je Panel diskusija o nasilju nad ženama i djevojčicama u kojoj su sudjelovali pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić, predstavnica Solidarna - zaklada za ljudska prava i solidarnost Sanja Sarnavka, predstavnica Milijarda ustaje Rada Borić, autorica teksta i dramaturginja Rona Žulj i redatelj/glumac Miran Kurspahić. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na događanju je sudjelovala Valentina Hojsak.

MEĐUNARODNI DAN ŽENA - 08. OŽUJKA

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom i ove godine su obilježile 8. ožujak – Međunarodni dan žena, na tribini grada Zagreba edukacijom i radionicom pod naslovom „DigitAL: Inovacija i tehnologija za ravnopravnost spolova“

Tema koju je predložila organizacija UN Women, uključivanje žena u tehnologiju, poticanje učenja i unapređenja njegovih digitalnih vještina te prepoznavanje potencijala digitalne naobrazbe, a time i potencijala društvene i ekonomske dobrobiti, predstavlja put na kojemu žene nalaze brojne prepreke, a on biva naročito izazovan u slučaju postojanja invaliditeta žena, djevojaka i djevojčica s teškoćama u razvoju. Sudionicima su se pozdravnim govorima obratile pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak, putem videoporuke i Marija Pletikosa, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Edukaciju i radionicu vodila je Kristina Ivatović, magistra informatike, s Fakulteta organizacije i informatike koja je objasnila kako uspješno organizirati svoje vrijeme, aktivnosti i obaveze pomoću digitalnih alata i ostalih pomagala od osnovnoškolskih dana, studentskog razdoblja pa sve do karijernih poslovnih dana s naglaskom na jasno postavljanje ciljeva. Nakon rasprave zaključeno je da su digitalne tehnologije snažan alat u privatnom i poslovnom životu žena s invaliditetom. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na edukaciji su sudjelovali predsjednik, Ante Štulić te stručne suradnice, Valentina Hojsak i Ivana Znaor.

KAMPANJA „16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO UVJETOVANOG NASILJA“

SOIH - Mreža žena s invaliditetom kontinuirano od 2010. provodi Kampanju „16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja“ s ciljem senzibiliziranja i podizanja svijesti javnosti o velikoj pojavnosti i potrebi sprječavanja nasilja nad ženama i djevojkama, posebice nad ženama i djevojkama s invaliditetom. Kampanja se

provodi svake godine od 25. studenoga - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama do 10. prosinca - Međunarodnog dana ljudskih prava. Ovogodišnji impresivni rezultati predstavljeni su na Okruglom stolu održanom 12. prosinca 2023., kojim je ujedno obilježen i Međunarodni dan ljudskih prava. Okrugli stol otvorila je Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH i pozdravila sve prisutne, a posebice Ivanu Brešan iz Sektora za zaštitu osoba s invaliditetom Grada Zagreba i Anju Belić, savjetnicu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Uvodno je istaknula značaj poštivanja ljudskih prava te kako se unatoč kontinuiranim aktivnostima za sprječavanje nasilja ono ne smanjuje. Iz tog razloga važno je na svako nasilje reagirati te isto prijaviti. „Populacija osoba s invaliditetom nije manje pogođena nasiljem, naprotiv, nasilje nad osobama s invaliditetom suptilnije je i perfidnije“, naglasila je predsjednica. SOIH – Mreža žena s invaliditetom postigla je veliki pomak i napredak u osvješćivanju i prepoznavanju nasilja kako kod žena s invaliditetom, tako i kod muškaraca s invaliditetom. Pozvala je na solidarnost kao ključnu kariku ljudske podrške, koja je naglašena

i u Nacionalnom planu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

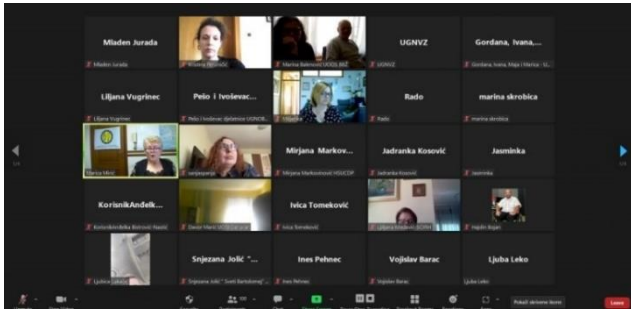
Psihologinja u SOIH-ovom savjetovalištu za žrtve nasilja, Dragana Budimir, održala je edukaciju „Nasilje u obitelji – vrste i pojavnosti“. Naglasila je kako su žene s invaliditetom dvostruko diskriminirane - na temelju spola i invaliditeta. Posebno su bili istaknuti podatci SOIH SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja. Prikupljeni podatci iz 2023. godine ukazuju na dominantnu prisutnost psihičkog nasilja, zatim tjelesnog, ekonomskog i seksualnog. Kao još uvijek nedovoljno prepoznat oblik nasilja javlja se institucionalno nasilje, posebice u zdravstvenom sustavu, o čijoj je pojavnosti potrebno osvještavati. Istraživanje SOIH-a pokazalo je da je „ne činiti ništa“ poseban oblik nasilja na koji je važno ukazati. Iako je Republika Hrvatska postigla pozitivan napredak pristupanjem međunarodnim konvencijama i ratificiranjem Istanbulske konvencije, potrebna je kontinuirana i odgovorna snažna društvena reakcija na svako nasilje. S ciljem poticanja na promišljanje o ozbiljnosti nasilja nad ženama s invaliditetom prikazan je SOIH-ov film Obiteljskom nasilju NE i NE! u kojem je ukazano na problematiku obiteljskog i partnerskog nasilja, kao i na povećan rizik i nepovoljan položaj u kojem se žene s invaliditetom žrtve nasilja nalaze. Rezultate ovogodišnje Kampanje „16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja“ predstavila je koordinatorica SOIH-Mreže žena s invaliditetom Martina Mokus. U provođenje Kampanje uključile su se aktivistice SOIH-Mreže žena s invaliditetom iz 15 gradova RH koje su na javnim mjestima dijelile bijele vrpce i letke. U završnim razredima srednjih škola provedene su edukacije gdje su mladićima podijeljene bijele vrpce. U dječjim vrtićima podijeljene su razglednice koje djeca nose kući očevima, koji potpisuju „NE“ nasilju nad ženama. Uz navedeno, aktivistice su organiziranjem edukacija, radionica, okruglih stolova i drugih aktivnosti doprinijele senzibiliziranju i podizanju svijesti javnosti i građana o problematici nasilja nad ženama s invaliditetom. Jedan od posebnih ciljeva Kampanje je bio potaknuti Vladu RH na osiguravanje pristupačnih skloništa za žene s invaliditetom žrtve nasilja o čemu je SOIH objavio priopćenje za medije. U priopćenju je naglašena potreba za osiguravanjem arhitektonsko-građevinske, komunikacijske i orijentacijske pristupačnosti skloništa. Po preporukama GREVIO-a, neovisnog tijela za praćenje provedbe Istanbulske Konvencije, nužno je imati na umu sve vrste nasilja i poduzimati mjere u skladu s Konvencijom. Predsjednica SOIH-a Marica Mirić dala je prikaz postignuća kroz „75 godina Opće Deklaracije o ljudskim pravima“. Naglasila je kako donošenje Deklaracije označava prekretnicu u razumijevanju ljudskih prava i predanosti međunarodne zajednice njihovoj zaštiti. Deklaracija predstavlja temeljni dokument za donošenje niza drugih međunarodnih konvencija, a njezina važnost očituje se u univerzalnosti, inherentnosti i neotuđivosti. Ukazala je na to da su ljudska prava sve više ugrožena i da je potrebno zajedničkim snagama kreirati odgovarajuće mehanizme zaštite. Unatoč njenoj univerzalnosti, Deklaracija ne adresira nejednakost i diskriminaciju osoba s invaliditetom već je ono propisano u Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Istaknula je da globalni Program UN-a za održiv razvoj do 2030. u svojim ciljevima sadrži jasne poveznice s člancima Konvencije i uključuje osobe s invaliditetom. Nakon provedene rasprave zaključeno je kako je potrebno snažnije zagovarati primjenu preporuka GREVIO skupine te poticati donositelje odluka, institucije, organizacije i građane na promišljanje i daljnje akcije u borbi protiv nasilja nad ženama, koristeći Istanbulsku konvenciju kao snažan alat.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA „NE NASILJU NAD ŽENAMA S INVALIDITETOM - 4“

Dana, 22. prosinca 2023. godine Zajednica saveza za osobe s invaliditetom održala je online Završnu konferenciju projekta „NE nasilju nad ženama s invaliditetom – 4“. Zajednica saveza za osobe s invaliditetom projekt je provela u partnerstvu sa Domom za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji „Duga“ – Zagreb, te uz financijsku podršku grada Zagreba. Glavni cilj projekta „NE nasilju nad ženama s invaliditetom – 4“ je bio osnažiti žene s invaliditetom kao jednu od najosjetljivijih društvenih skupina za prepoznavanje i prijavu nasilja nad ženama. Zajednica saveza osoba s invaliditetom predstavila je glavne rezultate projekta a to su: obilježavanje značajnih datuma: 14. veljače (kampanja „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama“), 8. ožujka (Međunarodni dan žena), 25. studenoga (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama), održane radionice o savjetodavnim vještinama, održana radionica o preporukama GREVIO skupine za unapređenje mjera zaštite i potpore ženama žrtvama nasilja s invaliditetom, održan sedmodnevni trening jačanja članica SOIH – Mreže žena s invaliditetom, provedena kampanja „16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja“, održan okrugli stol povodom Međunarodnog dana ljudskih prava. Na navedenoj konferenciji sudjelovali su predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

ONLINE RASPRAVA O ZAKONU O OSOBNOJ ASISTENCIJI

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske je dana 28. ožujka u okviru Online rasprave pod motom „Fokusirajmo se“ održala tematsku raspravu o Zakonu o osobnoj asistenciji

Vlada RH na 203. sjednici održanoj 22. ožujka 2023. prihvatila je Nacrt prijedloga zakona o osobnoj asistenciji. Vlada RH je uputila Nacrt prijedloga zakona o osobnoj asistenciji Hrvatskom saboru na usvajanje, a u četvrtak 30. ožujka je prvo čitanje. Povodom toga, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske je dana 28. ožujka u okviru Online rasprave pod motom „Fokusirajmo se“ održao još jednu Tematsku raspravu o Zakonu o osobnoj asistenciji kako bi se pokret osoba s invaliditetom mogao, ukoliko bude potrebno, obratiti saborskoj zastupnici Ljubici Lukačić za izmjene putem amandmana, a zastupnica Lukačić prisustvovala je i ovoj raspravi. Raspravljalo se o člancima Zakona i mogućim problematičnim stavkama – vezano uz pomoćnika u nastavi, satnici i radu vikendima osobnih asistenata, o Barthel indeksu, proceduri ostvarivanja prava na osobnog asistenta, a kad su u pitanju korisnici koji imaju roditelje njegovatelje ili njegovatelje prijedlog je da ostane minimalno 4 sata asistencije, a prema individualnoj terenskoj procjeni komisije i više sati. Trosatnu online raspravu pratilo je više od 100 sudionika koji su iskazali dobru vjeru u doprinos donošenju što kvalitetnijeg Zakona za unapređenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj.

ZAKON O OSOBNOJ ASISTENCIJI

- usluga osobne asistencije postaje **trajno zakonsko pravo**
- **povećanje broja korisnika** usluge osobne asistencije – s **4.070 na 14.098 korisnika**
- **osigurana sredstva** u iznosu od **156 milijuna eura**
- **jasno definirani uvjeti** za pružanje usluga
- **povećanje broja sati usluge** – od **44 do 352 sata mjesečno**
- **povećanje ukupne cijene sata** pružene usluge osobne asistencije – s **54 kn na 82 kn (11 eura)**
- **povećanje ukupne cijena sata** komunikacijskog posrednika – **12 do 15 eura**

ODRŽAN ONLINE SASTANAK S CENTRIMA ZNANJA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva održala je 06. lipnja 2023. godine online sastanak sa svim Centrima znanja. Glavne teme sastanka bile su: analiza provedbe programa u 2022. godini i unapređenja u 2023. i 2024. godini. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku je sudjelovao izvršni direktor, Leke Sokolaj.

ODRŽAN SASTANAK O PRIJELAZNOM PRIPREMOM RAZDOBLJU SUSTAVA PODRŠKE

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovali su na sastanku o prijelaznom razdoblju sustava podrške 26. lipnja 2023. godine u hotelu Dubrovnik. Cilj sastanka bio je upoznavanje s postupkom uključivanja u prijelazno pripremno razdoblje novoustrojenog oblika sustava podrški do kraja 2023. godine. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva ustrojila je novi oblik podrške koja je osmišljena kroz

suradnju s Vladinim Uredom za udruge, Ministarstvom hrvatskih branitelja, Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te savezima i udrugama proizašlim iz Domovinskoga rata i savezima i udrugama osoba s invaliditetom. Okupljenim udrugama i savezima koji ulaze u temeljnu i nacionalnu sustavnu podršku obratili su se Helena Beus, ovlaštena za obavljanje poslova ravnatelja Ureda za udruge, Cvjetana Plavša-Matić, upraviteljica Nacionalne zaklade i Luka Bogdan, zamjenik upraviteljice Nacionalne zaklade za europske i sustavne programe. Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 11. svibnja 2023. godine stvoren je i financijski preduvjet za uspostavu sustavne podrške u okviru programa Nacionalne zaklade pa je time ispunjen cilj Vlade Republike Hrvatske da osigura primjerenu sustavnu podršku dvjema specifičnim skupinama organizacija civilnoga društva: udrugama osoba s invaliditetom i udrugama iz Domovinskoga rata te otvori mogućnost ustrojavanja izobrazbe i tematske sustavne podrške. Sustavna podrška ima 4 razine i to:

1. temeljna sustavna podrška u koju ulaze udruge iz Domovinskoga rata i udruge osoba s invaliditetom koje u ovog godini završavaju trogodišnji ciklus institucionalne podrške Nacionalne zaklade,
2. nacionalna sustavna podrška u koju ulaze savezi udruga osoba s invaliditetom i nacionalni savezi udruga iz Domovinskoga rata koji su do sada bile uključeni u 8. i 9. Centar znanja;
3. tematska sustavna podrška i
4. sustavna podrška u području izobrazbe

U cilju kvalitetne pripreme navedenih organizacija za obje razine sustavne podrške koja započinje od 1. siječnja 2024. godine, Upravni odbor Nacionalne zaklade donio je 15. lipnja 2023. godine odluku o prijelaznom pripremnom razdoblju za uključivanje u sustavnu podršku koje će trajati od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. godine. Hrvatski savez udruga invalida rada od 01. srpnja 2023. godine nije više u 8. Centru znanja nego ulazi u pripremno razdoblje za uključivanje u sustavnu podršku.

ODRŽAN I. MODUL EDUKACIJE ZA KORISNIKE SUSTAVNIH PODRŠKI NACIONALNE ZAKLADE

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je prvi modul izobrazbe za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 27. i 28. rujna 2023. u IMPACT centru u Zadru prvi modul izobrazbe za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Okupljenim predstavnicima udruga i saveza novoustrojene nacionalne sustavne podrške obratili su se Cvjetana Plavša-Matić, upraviteljica Nacionalne zaklade i Luka Bogdan, zamjenik upraviteljice Nacionalne zaklade za europske i sustavne programe. Cilj izobrazbe je bio korisnicima sredstava novoustrojene sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o zakonodavnom okviru vezanom uz prihvatljivost izdataka, porez na dohodak te pravni učinak ugovora o dodjeli bespovratnih potpora. Ujedno su korisnici informirani i o mogućnostima financiranja u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.

I. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 05. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Registru neprofitnih organizacija (RNO). Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

II. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 05. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Registru neprofitnih organizacija (RNO). Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

III. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 10. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o primjeni elemenata vidljivosti u kontekstu EU fondova. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

IV. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 12. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o dokaznoj dokumentaciji i mikropodacima u ESF. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

V. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 17. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o sukobu interesa i nepravilnosti u ESF. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

VI. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 19. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o mogućim prijevarama u EU financiranju te okolnostima koje nije moguće predvidjeti. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

VII. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 24. listopada 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o izradi izvještaja (nacionalno financiranje). Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

ODRŽAN II. MODUL IZOBRAZBE ZA KORISNIKE SUSTAVNIH PODRŠKI NACIONALNE ZAKLADE

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je drugi modul izobrazbe zaposlenika organizacija korisnica sustavnih podrški na teme: "Provedba podrški", "Izbjegavanje sukoba interesa" i "Vidljivost aktivnosti" dana 26. listopada 2023. godine u hotelu Dubrovnik, dvorana Ban Jelačić, Gajeva 1, Zagreb sukladno planu provedbe aktivnosti u prijelaznom, pripremnom razdoblju sustavnih podrški Nacionalne zaklade.

Cilj izobrazbe bio je usvojiti dodatna potrebna znanja o provedbi ostvarenih podrški, dodatno se usavršiti u izbjegavanju sukoba interesa te naučiti kako povećati vidljivost aktivnosti organizacije, vidljivost same organizacije te provedenih projekata prema široj javnosti, davateljima potpora i korisnicima. Na izobrazbi je sudjelovao Hrvatski savez udruga invalida rada.

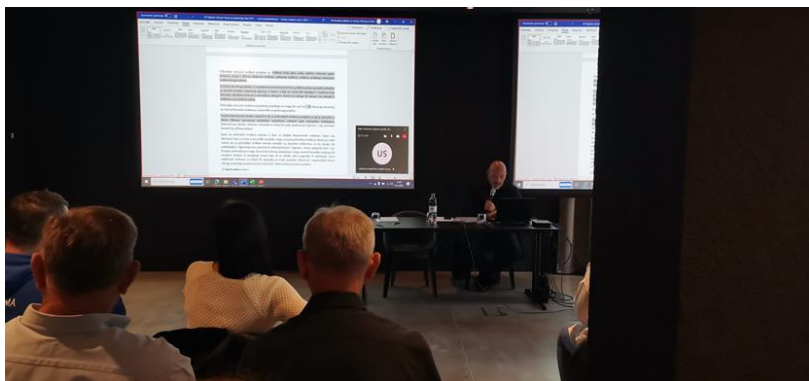
VIII. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 02. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o pravnom/institucionalnom okviru ESF fondova. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

IX. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 07. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o mogućnostima financiranja u novom financijskom razdoblju (PULJP) te pojednostavljene troškovne opcije. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

ODRŽAN III. MODUL IZOBRAZBE ZA KORISNIKE SUSTAVNIH PODRŠKI NACIONALNE ZAKLADE

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je u četvrtak, 9. studenog 2023. godine u hotelu Zonar u Zagrebu trinaesti modul Izobrazbe zaposlenika organizacija korisnica sustavnih podrški na temu: „Prijava na pozive — Kako kvalitetno prijaviti projekt (Administrativna provjera/procjena kvalitete)”. Polaznici izobrazbe imali su mogućnost usvojiti dodatna potrebna znanja o postupku

prijave na nacionalne natječaje i EU pozive; upoznati se s natječajnom dokumentacijom, administrativnim uvjetima, kriterijima odabira, izradom i kompletiranjem prijava te načinima samoprovjere projektnih prijava kako bi bile potencijalno uspješne na administrativnoj provjeri i procjeni kvalitete. Iz stručne službe Hrvatskog saveza udruga invalida rada na izobrazbi sudjelovala je Nataša Franić.

X. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 13. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o provedbi aktivnosti projekta, Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XI. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 14. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o postupcima nabave (NOJN). Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XII. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 16. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih

udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o prihvatljivim aktivnostima na projektu/programu. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XIII. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 21. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o prihvatljivim troškovima na projektu/programu. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

IVX. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 23. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o radnom zakonodavstvu; ugovor, rad i djelo, rad od kuće (online). Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XV. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 28. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o korekciji; neprihvatljivim troškovima. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XVI. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 30. studenoga 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o sustavu prigovora. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

IV. MODUL IZOBRAZBE NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 04. prosinca 2023. u Centru za kulturu "Histrionski dom" u Zagrebu, izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Tema edukacije bila je: Prijelazno, pripremno razdoblje sustavnih podrški Nacionalne zaklade- „Mogućnosti nacionalnog financiranja; prijava na nacionalne natječaje“. Cilj izobrazbe je usvojiti dodatna potrebna znanja o mogućnostima prijave na nacionalne natječaje, upoznati se s natječajnom dokumentacijom i godišnjim planom natječaja na nacionalnoj razini. Predstavnicu stručne službe Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XVIII. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 07. prosinca 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o pripremi ZNS-a. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XIX. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 11. prosinca 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o gospodarskoj djelatnosti udruga te predstaviti Zakon o psihološkoj djelatnosti. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XX. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 20. prosinca 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

XXI. ONLINE IZOBRAZBA NACIONALNE ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva održala je 20. prosinca 2023. putem online platforme Microsoft Teams Meeting izobrazbu za zaposlenike udruga i saveza osoba s invaliditetom te braniteljskih udruga i saveza, koje su korisnice sustavnih podrški Nacionalne zaklade. Cilj izobrazbe je korisnicima sredstava sustavne podrške pružiti potrebna znanja i informacije o Zakonu o pružanju usluga u turizmu. Stručna služba Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je na edukaciji.

EDUKACIJA O ASISTIVNOJ TEHNOLOGIJI

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održala je edukaciju o asistivnoj tehnologiji u okviru SOIH – Foruma virtualnog učenja „Usudimo se saznati“

Nakon istraživanja u okviru Projekta Platforma 50+ te predstavljenih rezultata o asistivnoj tehnologiji, uočene su velike teškoće u njezinoj primjeni, ali i nedovoljna educiranosti o mogućnostima njezina korištenja. Zajednica

saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u plan Razvojne suradnje u području centara znanja za društveni razvoj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za 2023. godinu uključila je sveobuhvatnu edukaciju o asistivnim tehnologijama. Prvi set edukacija provodi se u prvom tromjesečju ove godine kroz paket od četiri modula u okviru SOIH - Foruma virtualnog učenja o Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom pod motom „Usudimo se saznati“ putem Zoom platforme. Dana 30. siječnja 2023. Ines Delzotto, magistra edukacijske rehabilitacije iz Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda Pula održala je edukacijski modul „Asistivna tehnologija i prilagodba radnog mjesta“. Na samom početku Ines Delzotto je predstavila rad Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda Pula, u sklopu kojeg djeluje kabinet za asistivnu tehnologiju. Potom je pojašnjen kontekst današnjeg digitalnog doba, u kojemu napredujemo prema idućoj fazi - razdoblju umjetne inteligencije. Istaknuto je kako tehnologija omogućava brojne pogodnosti za osobe s invaliditetom. Asistivna tehnologija podrazumijeva pomagala, kao i postupke i usluge. Naglašeno je kako se počela koristiti davnih dana te kako se ne odnosi nužno na visokosofisticirane uređaje. Potom su navedene vrste, namjena i obrazložen tehnološki stupanj asistivne tehnologije. Od brojnih pogodnosti koje omogućava svakako vrijedi izdvojiti minimalizaciju teškoća, održavanje funkcije i osiguravanje višeg nivoa samostalnosti. Posebno je relevantna u suočavanju s problemima s kojima se osobe s invaliditetom susreću u kontekstu svijeta rada. Istaknuta je dužnost koju imaju poslodavci u smislu osiguravanja što većeg stupnja razumne prilagodbe. Sudionicima su također predstavljene različite vrste asistivne tehnologije koje unapređuju kvalitetu življenja osoba s invaliditeta te omogućuju veći stupanj njihova neovisnog življenja. Nakon izlaganja provedena je šira rasprava. Dogovoreno je da će se sljedeći modul "Augmentativna i alternativna komunikacija" provesti 06. veljače 2023. godine. Na edukaciji su sudjelovali predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

EDKACIJA O ASISTIVNOJ TEHNOLOGIJI - MODUL 2

**Zajednica saveza osoba s invaliditetom
Hrvatske održala je edukaciju o asistivnoj
tehnologiji - Modul 2, u okviru SOIH –
Foruma virtualnog učenja „Usudimo se
saznati“**

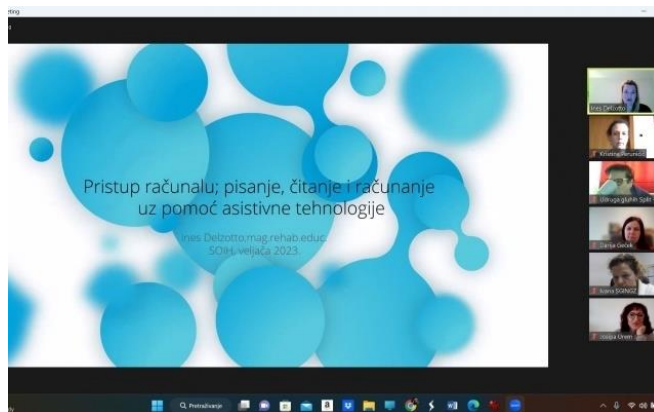

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u plan Razvojne suradnje u području centara znanja za društveni razvoj Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za 2023. godinu uključila je sveobuhvatnu edukaciju o asistivnim tehnologijama. Modul 2 edukacije "Augmentativna i alternativna komunikacija" održan je 06. veljače 2023. godine pod vodstvom Ines Delzotto, magistre edukacijske rehabilitacije. Augmentativna i alternativna komunikacija je područje specijalizacije kliničke prakse koje uključuje metode komunikacije gdje se prirodni govor nadomješta/zamjenjuje simbolima, privremeno ili trajno u osoba s većim komunikacijskim

teškoćama. Cilj upotrebe je ostvarenje funkcionalne komunikacije, sudjelovanjem u dobro pripremljenim aktivnostima, stjecanje novih znanja i iskustva. Procjenu i prilagodbu augmentativne i alternativne komunikacije treba odrediti stručnjak edukacijsko - rehabilitacijskog profila s dodatnom stručnom formacijom. Specijalist augmentativne i alternativne komunikacije provodi procjenu potreba za rehabilitacijom, utvrđuje potreban instrumentarij, određuje metodu implementacije, osigurava prilagodbu instrumentarija, izrađuje plan i program implementacije, provodi edukaciju obitelji i stručnih suradnika. Nakon izlaganja provedena je široka rasprava. Na edukaciji su sudjelovali predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

EDUKACIJA O ASISTIVNOJ TEHNOLOGIJI - MODUL 3

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održala je edukaciju o asistivnoj tehnologiji - Modul 3 - "Pristup računalu; pisanje, čitanje i računanje uz pomoć asistivne tehnologije", u okviru SOIH – Foruma virtualnog učenja „Usudimo se saznati“

U sklopu edukacija „Asistivna tehnologija i prilagodba radnog mjesta“ magistra edukacijske rehabilitacije Ines Delzotto održala je dana 27. veljače 2023. treći modul pod nazivom „Pristup računalu (čitanje, pisanje, računanje)“. Na početku edukacije prikazan je povijesni pregled procesa uvođenja novih tehnologija u području obrazovanja, kao i reakcija koje su ih pratile. Objasnjena su obilježja različitih vrsta pristupa računalu, kao što su primjerice navigacijske kamere, infracrveni senzori i žiroskopski miševi. Naglašena je važnost vještine pisanja u suvremenom društvu općenito, kao i u specifičnoj domeni obrazovanja. Također su navedene razlike između pisanja rukom i tipkovanja. Predstavljene su četiri kategorije koje se odnose na identificiranje poteškoća kod pisanja, kao i četiri modaliteta pisanja. U nastavku edukacije prikazane su specifičnosti koncepta „pametnog pisanja“. Drugi dio edukacije fokus je stavio na čitanje. Čitanje je određeno kao intenzivan proces u kojemu do izražaja dolaze pokreti oka. U tom su kontekstu za osobe s invaliditetom relevantna pomagala bazirana na eye-trackingu. Uspješnost čitanja povezana je s razumijevanjem pročitane sadržaja. Neka su od postojećih visokotehnoloških rješenja čitači za slijepe i govorne jedinice. U završnom je dijelu edukacije obrađena tema primjene asistivne tehnologije u području matematike, nakon čega je uslijedila rasprava. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na edukaciji.

EDUKACIJA O ASISTIVNOJ TEHNOLOGIJI - MODUL 4

Ciklus edukacija o asistivnoj tehnologiji zaključen je temom „Domotika i AT pomagala za skrb o sebi“ u okviru SOIH-Foruma virtualnog učenja o KPOSI pod motom „Usudimo se saznati“

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u planu suradnje u području centra znanja za društveni razvoj Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva za 2023. godinu uključila je sveobuhvatnu edukaciju o asistivnim tehnologijama. Četvrti modul edukacije o asistivnoj tehnologiji po nazivom „Domotika i AT pomagala za skrb o sebi“ održao se putem Zoom platforme 06. ožujka 2023. godine u okviru SOIH-Foruma virtualnog učenja o KPOSI pod motom „Usudimo se saznati“. Edukaciju je vodila magistra edukacijske rehabilitacije, Ines Delzotto. Domotika je definirana kao kontrola okoline putem

automatizacije i robotizacije u svrhu postizanja autonomije. Kao tri područja domotike određene su autonomija, udobnost i sigurnost. Istaknuto je kako je u procesu implementacije domotike potrebno definirati potrebe osobe, identificirati ciljeve te napisati plan i program. Pritom je važno poštivati načela sigurnosti, jednostavnosti, ergonomije, efikasnosti i modularnosti. Potom je određen pojam automatizacije, kao i razlika između senzora i aktuatora. U nastavku edukacije objašnjene su specifičnosti tzv. stand alone sistema i složene domotike, uz navođenje konkretnih primjera uređaja i njihovih funkcionalnosti. Završni je dio edukacije bio posvećen instrumentima za skrb o sebi. Nakon izlaganja provedena je široka rasprava. Na edukaciji su sudjelovali predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

ASISTIVNA TEHNOLOGIJA

"Asistivna tehnologija podrazumijeva bilo koji predmet, dio opreme ili sustav proizvoda, bilo da su nabavljeni komercijalno, modificirano ili prilagođeno, a njihova funkcija je da doprinese poticanju, održavanju ili poboljšanju funkcionalnih vještina osoba s invaliditetom i starijih osoba te uključuje i usluge koje su s njome povezane."

World Health Organization

- INVALIDSKA KOLICA** (Wheelchair)
- PAMETNI TELEFON** (Smartphone)
- BRAJEV PISAĆI STROJ** (Braille writer)
- UREĐAJ ZA NEINVAZIVNU VENTILACIJU** (Non-invasive ventilator)
- PLATFORMA SLAVICA WEB VRI** (Slavic Web Platform)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj plakata isključiva je odgovornost Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

ONLINE RADIONICA MINISTARSTVA TURIZMA I SPORTA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga

invalida rada sudjelovali su na online radionici Ministarstva turizma i sporta s ciljem upoznavanja potencijalnih prijavitelja s Natječajem i postupkom prijave za Sufinanciranje projekata udruga u 2023.

Turizam, kao jedan od najperspektivnijih sektora u hrvatskom gospodarstvu, bori se s nedostatkom ljudskih potencija, kvantitativno i kvalitativno. Smanjen interes mladih za razvoj karijere u turizmu, neadekvatna kompetentnost te dinamika turizma koja u kratkom vremenu traži brzu prilagodbu potrebama i željama tržišta potražnje, jedan je od izazova na koji se želi odgovoriti ovim natječajem. Drugi izazov je intenziviranje aktivnosti na razvoju pristupačnog turizma, bilo gledano s aspekta turista s invaliditetom, bilo osoba s invaliditetom kao potencijalnih turističkih zaposlenika.

EDF Manifesto on the European Elections 2024

SOIH ODRŽAO SASTANAK VEZAN ZA NASTAVAK AKTIVNOSTI U OKVIRU PROJEKTA DREE

U ponedjeljak, 28. kolovoza 2023. godine u 11:00 sati održan je online sastanak vezan za nastavak sudjelovanja u aktivnostima s primarnim ciljem podizanja svjesnosti u pokretu osoba s invaliditetom o važnosti sudjelovanja u izborima za Europski parlament u ulogama kandidata, glasača i aktivista. Aktivnosti se provode u okviru projekta DREE – Disability

Rights in the European Elections u kojem Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH sudjeluje kao partnerska organizacija. Na sastanku su razrađene daljnje aktivnosti, vremenski okviri njihove provedbe i osobe koje će sudjelovati u provedbi. U provedbi aktivnosti osnaživanja aktivističkog pokreta osoba s invaliditetom organiziranjem skupa o pravima u EU-u, izbornim pravima i temi kako mogu postati aktivist; te sudjelovanju u ili pokretanju kampanje na nacionalnoj razini o izbornom zakonu ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovat će Nataša Franić.

ODRŽAN CAPACITY BUILDING U OKVIRU PROJEKTA DREE

Trening je održan u okviru projekta DREE - Disability Rights in the European elections u kojem SOIH sudjeluje kao partnerska organizacija s još 6 zemalja EU članica. Glavni cilj projekta je da se do 2024. godine, kada se održavaju izbori za Europski parlament, osobe s invaliditetom aktivno uključe kao glasači, ali i kao politički aktivisti i kandidati. Sudjelovanjem na treningu proširili smo znanje o aktivizmu, aktivističkim strategijama i metodama.

TEMATSKIE MREŽE ZA DRUŠTVENO-EKONOMSKI RAZVOJ TE PROMICANJE SOCIJALNOG DIJALOGA U KONTEKSTU UNAPREĐIVANJA UVJETA RADA

UP.04.2.1.06.0062

PLATFORMA 50+

Korisnik:
Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

Partneri:

- HSUT • Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom
- Savez udruga za autizam Hrvatske
- Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara
- Savez društava distrofičara Hrvatske
- Hrvatski savez udruga invalida rada
- Hrvatski savez gluhih i nagluhih
- Hrvatski savez slijepih
- Savez društava multiple skleroze Hrvatske
- Savez civilnih invalida rata Hrvatske
- Hrvatski savez gluhoslijepih osoba "Dodir"
- Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama
- Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Područje provedbe Projekta:

- Osječko-baranjska županija
- Primorsko-goranska županija
- Splitsko-dalmatinska županija
- Grad Zagreb

Trajanje Projekta: od 28. listopada 2020. do 28. listopada 2023. godine

Ukupna vrijednost Projekta: 3.459.128,79 kuna

Iznos bespovratnih sredstava: 2.940.259,47 kuna iz Europskog socijalnog fonda (85%) i 518.869,32 kune iz Državnog proračuna RH (15%)

REPUBLICA HRVATSKA
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Nacionalna agencija za razvoj civilnoga društva

Sadržaj plakata isključivo je odgovornost Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

Projektom se poticala puna primjena svih 50 članaka Konvencije UN-a o pravima OSI radi osiguranja njihovih ljudskih prava i sloboda. Cilj projekta bio je ojačati partnerstvo OOSI s relevantnim dionicima – znanstvenim organizacijama, te proširiti mrežu na poslovni, državni i javni sektor te ojačati kapacitete OOSI kako bi postale učinkovit partner u procesu razvoja, praćenja i provedbe javnih politika (JP) od interesa za OSI. Ciljanu skupinu čini 11 Saveza udruga osoba s različitim vrstama invaliditeta. Projekt će se provoditi na području 4 županije i trajao je 36 mjeseci. Projektni moduli su: jačanje partnerstva organizacija osoba s invaliditetom i uključivanje novih članica; ispitivanje javnog mnijenja i potreba društva; provedba tri znanstvena istraživanja; izrada smjernica za razvoj javnih politika; analiza društvenog utjecaja te provedba strukturiranog dijaloga. Zašto "Platforma 50+" Projekt se odnosi na 50 članaka UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom koja unaprjeđuje, osigurava i štiti punopravno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA PLATFORMA 50 +

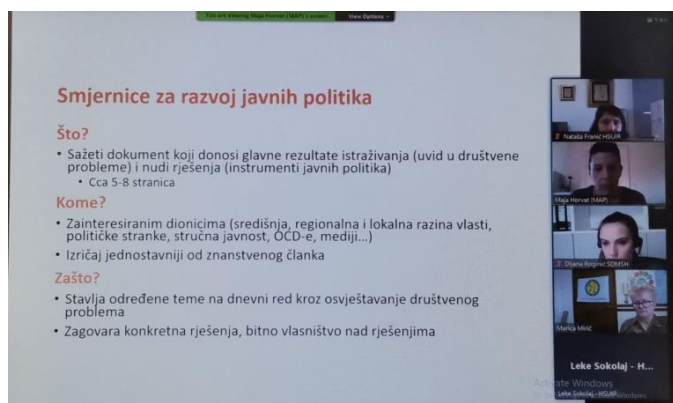
Završna konferencija projekta Platforma 50+
UP.04.2.1.06.0062 održana je u ponedjeljak 23.
listopada 2023. godine u Hotelu Diplomat u
Zagrebu

Projekt 50+ uspješno je provela Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u partnerstvu s 11 saveza osoba s invaliditetom i Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom na području Grada Zagreba, Osječko baranjske županije, Primorsko goranske županije i Splitsko dalmatinske županije. Na završnoj konferenciji prikazani su svi rezultati postignuti trogodišnjom provedbom projektnih aktivnosti po elementima koji su ujedno i pokazatelj relevantnosti projekta. Završetkom projekta postavljeno je polazište za početak djelovanja prema smjernicama nastalim na temelju rezultata dobivenih znanstvenim istraživanjem, a s ciljem unaprjeđenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Posebnost projekta 50+ leži u činjenici da su prvi put u projekt uključene znanstvene institucije i korisnička perspektiva. Provedbom tri znanstvena istraživanja dobiveni su rezultati na temelju kojih se kreiralo šest smjernica za unapređenje politika invaliditeta. Rezultate projekta predstavila je asistentica na projektu Martina Mokus, znanstveno istraživačke rezultate predstavili su voditelji istraživačkih timova i profesori s Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta Dominik Sikirić, Daniela Bratković, Ljiljana Mlinar Pintarić i Zrinjka Stančić dok je smjernice za unapređenje politika invaliditeta predstavila predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom i voditeljica projekta Marica Mirić. Također, prisutnima su se obratili i Ante Martić, zamjenik upraviteljice za programe Europske unije Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Nada Zrnušić ravnateljica Uprave za programe i projekte Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Damir Miholić, prodekan za poslovanje Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta. Svi sudionici konferencije iskazali su veliko zadovoljstvo postignutim rezultatima i zahvalnost na mogućnosti sudjelovanja u provedbi ovako kompleksnog i značajnog projekta.

EDUKACIJA U OKVIRU ESF PROJEKTA "PLATFORMA 50+"

U petak 29. rujna s početkom u 13 sati u okviru projekta „Platforma 50+“ izvanredna profesorica Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta dr. sc. Natalija Lisak Šegota održala je online putem Zoom platforme edukaciju za predstavnike saveza partnera o načinu interpretacije rezultata istraživanja i načinu izrade znanstvenog i stručnog rada. Projekt „Platforma 50+“ provodi Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH zajedno u partnerstvu s 11 saveza udruga osoba s različitim vrstama invaliditeta i Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom na području Grada Zagreba, Osječko – baranjske županije, Primorsko – goranske županije i Splitsko – dalmatinske županije

u periodu od 28. listopada 2020. do 28. listopada 2023. godine. Provedba znanstvenih istraživanja u području utvrđene potrebne društvene promjene predstavlja jedan od projektnih elemenata u okviru kojega su istraživački timovi Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta provela tri znanstvena istraživanja putem kvantitativnih i kvalitativnih metoda rada. Prvo istraživanje na temu Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (KPOSI) imalo je za glavni cilj utvrđivanje usklađenosti Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i važećih propisa / pravnog i institucionalnog okvira RH. Drugim istraživanjem vezanim uz Mapiranje sastavnica neovisnog življenja polazeći od specifičnih potreba vezanih za kronološku dob obuhvaćena su dva zasebna, ali i uzajamno komplementarna istraživačka zadatka. Kvantitativnim pristupom cilj je bio temeljem procjene roditelja, dobiti uvid u razinu socijalnih i emocionalnih kompetencija djece s teškoćama u razvoju u Hrvatskoj, u njihove obiteljske aktivnosti i ponašanje roditelja prema djeci s teškoćama u razvoju. Kvalitativnim pristupom se usmjerilo na analizu čimbenika ostvarivanja neovisnog življenja odraslih osoba s invaliditetom. Treće istraživanje Asistivne tehnologije u 21. stoljeću – primjena i perspektive imalo je sljedeće ciljeve: a) utvrditi stanje i potrebe u području procjene, dostupnosti, implementacije i korištenja asistivne tehnologije za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, b) izraditi smjernice za unapređenje procjene, dostupnosti, implementacije i korištenja asistivne tehnologije za sve kojima je potrebna na području Republike Hrvatske, a što će biti moguće implementirati u zakonske i podzakonske akte koji se tiču djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. Svako istraživanje polazilo je od određene hipoteze s određenim ciljevima i polučilo značajne rezultate, ali ono što predstavlja novi moment kada su u pitanju rezultati jest utvrđivanje relevantnosti uloge nevladinog sektora odnosno udruga i saveza osoba s invaliditetom u životima osoba s invaliditetom. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na edukaciji je sudjelovala Nataša Fran

KAPACITETA ZA IZRADU SMJERNICA JAVNIH POLITIKA

U okviru projekta Platforma 50+ održana je radionica o izgradnji kapaciteta za izradu smjernica javnih politika

Dana 17. ožujka 2023. godine sudjelovali smo na jednodnevnoj online radionici o izgradnji kapaciteta za izradu smjernica javnih politika u okviru projekta Platforma 50+ koju je provela konzultantica Maja Horvat iz MAP savjetovanje d.o.o. Sudionici su se tijekom radionice koja je sadržavala teorijski i praktični dio upoznali s alatima i metodama izrade smjernica javnih politika. Na radionici su ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovali izvršni direktor, Leke Sokolaj i suradnica za projekte i programe, Nataša Franić.

PREDSTAVLJENI REZULTATI TRI ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA U OKVIRU PROJEKTA PLATFORMA 50+

Na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu predstavljena tri znanstvena istraživanja provedena u okviru EU projekta Platforma 50+ koji provodi Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u partnerstvu s 11 nacionalnih saveza osoba s invaliditetom i Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom

Dana 19. siječnja 2023. godine u Nastavno - kliničkom centru Edukacijsko - rehabilitacijskog fakulteta predstavljani su konačni rezultati tri istraživanja u okviru EU projekta Platforma 50+. Istraživanja su provodili stručni timovi Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta partnera u projektu. Predstavljanje je moderirao doc.dr. sc. Damir Miholić. Na samom početku minutom šutnje odana je počast prerano preminuloj kolegici Tiji Osmanović, suradnici na projektu iz partnerske organizacije Hrvatskog saveza

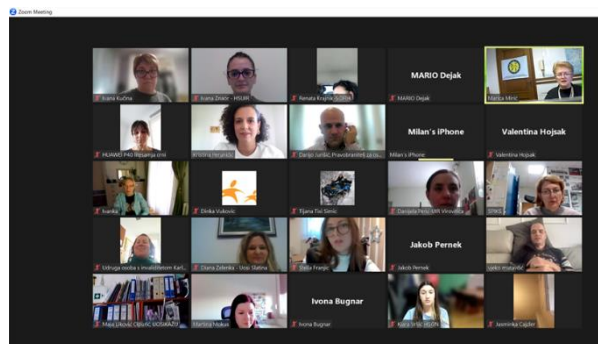
ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA "KRENI NA ZELENO"

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u petak, 15. prosinaca 2023. godine održala je završnu konferenciju projekta 'Kreni na zeleno'

Projektom 'Kreni na zeleno' željelo se podići razinu svijesti o važnosti brige o okolišu i potaknuti zeleno djelovanje u udrugama osoba s invaliditetom kroz aktivizam mladih s invaliditetom i Youth Workera. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske projekt je provela u partnerstvu s Nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom Srbije, Pravobraniteljem za osobe s invaliditetom i Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih. Kroz izniman broj projektnih aktivnosti i postignutih rezultate prisutne je provela Kristina Peruničić, voditeljica projekta. Zatim su mladi sudionici projekta i projektni partneri podijelili svoja iskustva sudjelovanja u projektu. Mladi sudionici su iskazali potrebu za razmjenom iskustava i druženjem što su kroz projekt i dobili s porukom da upravo njih treba uključiti u sve vrste aktivnosti. Na završnoj konferenciji predstavljen je video 'Kreni na zeleno' koji je poslao sa snažnu poruku o važnost ekološke osviještenog poslovanja udruga osoba s invaliditetom. Predstavljen je i 'Priručnik za zeleno poslovanje udruga osoba s invaliditetom' koji predstavlja praktičan alat i pruža smjernice za implementaciju održivih praksi unutar udruga. Stručne suradnice Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovale su na završnoj konferenciji projekta "Kreni na zeleno".

U okviru Erasmus+ projekta „Kreni na zeleno...“ (2022-3-HR01-KA210-YOU-000101382) 28. travnja 2023. godine održana je online edukacija o tehničkim standardima zaštite okoliša, eko oznakama i procjeni troškova životnog ciklusa u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i partnera

U okviru Erasmus+ projekta „Kreni na zeleno...“ (2022-3-HR01-KA210-YOU-000101382) 28. travnja 2023. godine održana je online edukacija o tehničkim standardima zaštite okoliša, eko oznakama i procjeni troškova životnog ciklusa u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i partnera. Predavanja su održale: Marija Šperanda iz Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine i Branka Pivčević Novak iz Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Tijekom izlaganja predstavljen je dokument „Europa 2020.: europska strategija rasta“ s pet glavnih postavljenih i još uvijek vrlo aktualnih ciljeva za Europsku uniju: zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene/energija, obrazovanje, socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, kao i težnje za ostvarivanjem pametnog i održivog rasta na temelju znanja i inovacija, uz promicanje konkurentnog gospodarstva temeljenog na učinkovitim korištenju resursa. Također tijekom izlaganja predstavljeni su sadržaji vezani za postupke nabave, savjeti i načini izračunavanja isplativosti nabave ili ulaganja, a predstavljene su postojeće eko oznake.

2022-3-HR01-KA210-YOU-000101382

Kreni na zeleno...

Učinkovit način smanjenja ugljičnog otiska ureda je implementacija strategija za uštedu električne energije. Štednja energije ne samo da može doprinijeti zelenijem okolišu, već može i smanjiti račune za energiju i poboljšati ukupnu učinkovitost ureda.

Kreni na zeleno

RECIKLIRAM DOBRO BIRAM

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske povodom
18. ožujka – Svjetskog dana recikliranja provela je
edukaciju „Recikliram – dobro biram!“

Povodom 18. ožujka – Svjetskog dana recikliranja Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u okviru Erasmus+ projekta Kreni na zeleno..., u partnerstvu s Nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom Srbije, Pravobraniteljem za osobe s invaliditetom i Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih, održao je 20. ožujka 2023. godine predavanje “Recikliram – dobro biram!”. Namjera predavanja bila je ukazati na značaj recikliranja i potaknuti saveze i udruge osoba s invaliditetom, kao i same osobe s invaliditetom na svakodnevno savjesno djelovanje u cilju očuvanja našeg planeta. Istaknuto je kako se značaj recikliranja ogleda u:

1. recikliranje pridonosi očuvanju vrijednih prirodnih resursa,
2. recikliranje štedi energiju,
3. recikliranje štiti okoliš,
4. recikliranje smanjuje gomilanje otpada na odlagalištima,
5. recikliranjem štedimo novac i otvaramo nova radna mjesta.

Savezi i udruge osoba s invaliditetom kao najveća ljudskopravaška mreža zajedničkim snagama imaju mogućnost snažnog utjecaja na promjene u poslovanju u cilju tranzicije na zeleno i održivo poslovanje, ali i zagovaranje zelene politike u široj lokalnoj zajednici. U tu svrhu izrađen je plakat „Recikliram – dobro biram!“ izrađen u okviru Kampanje „Mladi kreću na zeleno“ koja se provodi u okviru Erasmus+ projekta Kreni na zeleno... kao podsjetnik na obvezu recikliranja u uredima udruga osoba s invaliditetom.

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na edukaciji.

2022-3-HR01-KA210-YOU-000101382
Kreni na zeleno...
18. ožujka - Svjetski dan recikliranja
RECIKLIRAM - DOBRO BIRAM!

Pet savjeta za recikliranje

- 1 Razvrstajte otpad u različite spremnike. Slijedite gradske smjernice o odvojanju otpada.
- 2 Smanjite upotrebu uredskog papira.
- 3 Izbjegavajte plastiku ili predmete za jednokratnu upotrebu. Prijedite na višekratnu upotrebu i pametno kupujte.
- 4 Elektroniku (PC, printeri i sl.) i elektroničke dijelove (kabeli, utikači i sl.) koji ne rade odlažite na reciklažnom dvorištu.
- 5 Istrošene baterije odlažite u posebne spremnike u supermarketima ili trgovačkim centrima. Možete ih zbrinuti i u reciklažnim dvorištima.

Logos: Hrvatski savez udruga invalida rada, Erasmus+ Oboplena Europa, EU, Sufinancira Europska unija, HSGN

„STRATEGIJA PREVENCIJE OŠTEĆENJA VIDA I PREVENCIJE SLJEPOĆE“

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na otvorenju javne kampanje „Strategije prevencije oštećenja vida i prevencije sljepoće“ povodom obilježavanja Svjetskog dana vida i Međunarodnog dana bijelog štapa

Hrvatski savez slijepih ove godine obilježava Svjetski dan vida i Međunarodni dan bijelog štapa javnom kampanjom „Strategije prevencije oštećenja vida i prevencije sljepoće“ čiji poziv na akciju glasi #VoliSvojeOči s ciljem senzibiliziranja javnosti i podizanja svijesti o važnosti prevencije i brige za zdravlje očiju. U dvorani kazališta Vidra održano je niz stručnih predavanja kojima je otvorena kampanja „Strategije prevencije oštećenja vida i prevencije sljepoće“. Prisutnima su se obratili predsjednik Hrvatskog saveza slijepih, Vojin Perić, izvršna direktorica Hrvatskog saveza

slijepih, Andreja Veljača, doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med. Zamjenik ravnatelja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, dr.sc. Iva Pejnović Franelić, predstavnica Svjetske zdravstvene organizacije za RH, pomoćnica pročelnika za zdravstvo Grada Zagreba, dipl. ing. preh. tehn., Jasna Tucak, specijalist oftalmolog, Marija Štanfel, dr. med. Na otvaranju kampanje ukazano je kako u Hrvatskoj prema podacima Međunarodne agencije za prevenciju sljepoće poteškoće s vidom ima oko 780 tisuća osoba, od kojih je 12 tisuća potpuno slijepih. Uzroci sljepoće ili teškog gubitka vida su: dijabetes, makularne degeneracije, traumatske ozljede oka te glaukom. Naglašeno je da moramo razvijati socijalnu osjetljivost prema osobama oštećenog vida i da je potrebno sustavno raditi na prevenciji, odnosno promjeni štetnih životnih navika koja su jedan od osnovnih uzroka pojave i razvoja bolesti.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA "IZAZOVI U KRIZI"

U utorak, 19. rujna djelatnice Hrvatskog saveza udruga invalida rada prisustvovala su na Završnoj konferenciji projekta UP.04.2.1.11.0148 „IzaZOVI u krizi“ koji je Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH u partnerstvu s 11 organizacija civilnoga društva uspješno provela na području devet županija RH. Konferencija je održana online putem Zoom platforme s početkom u 11.00 sati. Nakon uvodnog govora predsjednice Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske gospođe Marice Mirić, voditeljica projekta Martina Mokus predstavila je izvanredne rezultate Projekta koji su plod zajedničke suradnje predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave, predstavnika operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana, Saveza izviđača Hrvatske i predstavnika udruga osoba s invaliditetom. Provedba projektnih aktivnosti polučila je niz održanih sastanaka, edukacija, treninga, radionica, panel raspravu, uspostavu timova za krizne situacije i volonterskih mreža, te Priručnik za postupanje prema osobama s invaliditetom u kriznim situacijama, Vodič za osobe s invaliditetom u kriznim situacijama – praktični savjeti i brošura „Preporuke za očuvanje mentalnog zdravlja u kriznim situacijama“.

Edukativni film o postupanju prema osobama s invaliditetom u kriznim situacijama nastao je u okviru projekta "IzaZOVI u krizi". Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured Vlade Republike Hrvatske iz Državnog proračuna RH.

<https://www.youtube.com/watch?v=jmmCBoFntQM>

ZAVRŠNA KONFERENCIJA IEDA PROJEKTA - JEDINSTVENA PRILIKA ZA EDUKACIJU OSOBA S INVALIDITETOM

**Predstavnici Hrvatskog saveza
udruga invalida rada sudjelovali su na
Završnoj konferenciji IEDA
Erasmus+ projekta (Inkluzivno**

**obrazovanje – osiguravanje pristupačnosti nestrukovnog obrazovanja odraslih osoba s
invaliditetom) koja se održala 26. lipnja u restoranu ustanove URIHO na lokaciji Avenija Marina
Držića 1**

IDEA je projekt u kojem su, osim URIHO-a, sudjelovali i sedam partnera iz europskih zemalja. Projekt je usmjeren na sve poslodavce koji žele uključiti osobe s invaliditetom u neki oblik neformalne edukacije. Program je započeo uz pozdravni govor rukovoditeljice Službe za rehabilitaciju ustanove URIHO, Ivane Matoš Buršić nakon čega su predstavljeni rezultati projekta...

Glavna koordinatorica projekta Iva Šušak naglasila je da su unatrag dvije godine postignuta tri glavna rezultata. Prvi je izrada kurikuluma o metodama i tehnikama za poučavanje odraslih osoba s invaliditetom. Drugi se odnosi na stvaranje kurikuluma o primjeni asistivnih tehnologija u neformalnom obrazovanju odraslih osoba s invaliditetom, dok je treći izrada priručnika za uključivanje osoba s invaliditetom u neformalno obrazovanje, a odnosi se na radionice, tečajeve i razne treninge.

Osobe s invaliditetom čine jednu od najranjivijih društvenih skupina te su izložene višestrukim rizicima poput siromaštva, nezaposlenosti i socijalne isključenosti, a jedan od čimbenika koji doprinose tim rizicima su niske stope sudjelovanja na svim razinama obrazovanja. U skladu s time, neformalno obrazovanje odraslih predstavlja važan resurs u povećanju kapaciteta i kvalitete života osoba s invaliditetom.

**SVE TEME BITNE ZA
OSOBE S INVALIDITETOM
NA JEDNOM MJESTU**

O NAMA

10 godina egzistiramo na medijskoj sceni te vam donosimo inspirativne priče pojedinaca, svakodnevno odgovaramo na vaša pitanja i pratimo sve važne događaje vezane za problematiku osoba s invaliditetom.

Mala smo redakcija, sastavljena uglavnom od novinara koji se svakodnevno susreću s problemima o kojima pišu. Zato je svaka naša informacija provjerena iz prve ruke, a vas pozivamo da budete dio naše priče.

Pišite nam, informirajte nas o vašim aktivnostima, sa zadovoljstvom ćemo popratiti humanitarne akcije, panele, objeltnice ili sportska natjecanja.

**OSTANIMO
U KONTAKTU**

Telefon
+385 1 644 4493

Email
marketing@in-portal.hr

Web
www.in-portal.hr

Prvi i jedini
in PORTAL
News portal za osobe s invaliditetom

Udruge i organizacije koje okupljaju osobe s invaliditetom pozivamo da budu dio naše inspirativne priče.

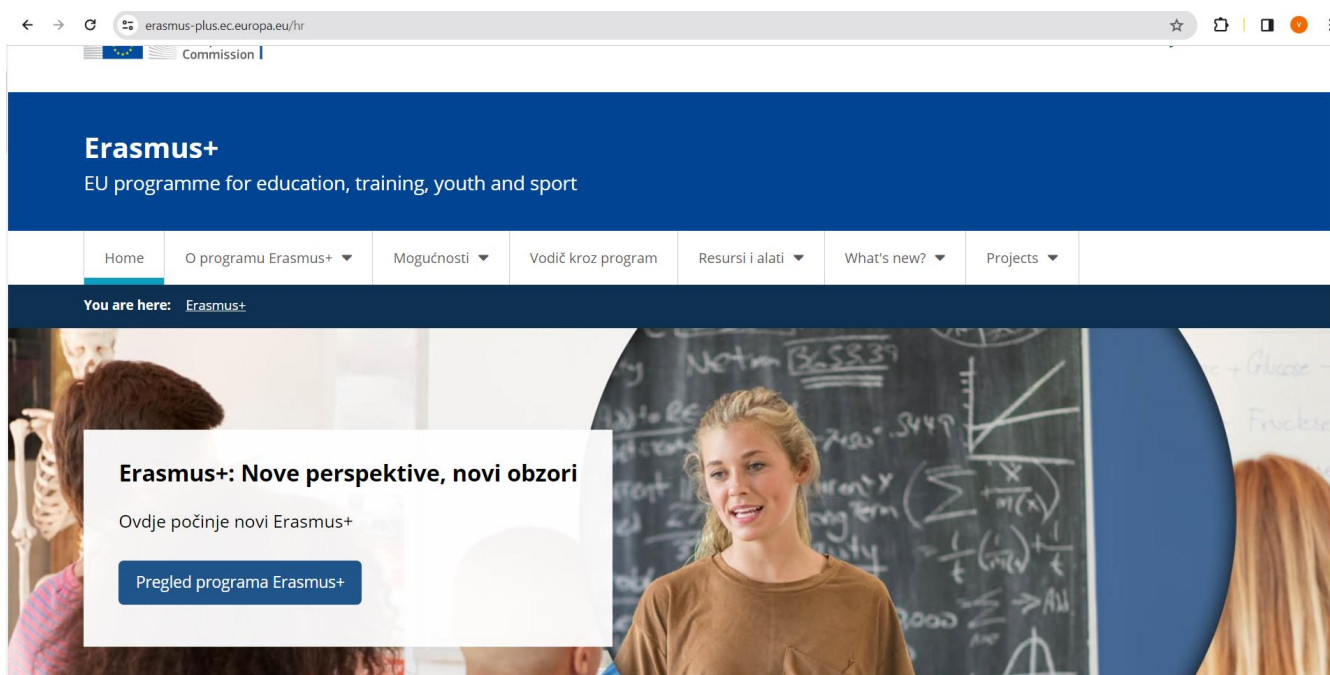

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA ERASMUS+ "DIGITALNI PROZOR U SVIJET MD"

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na Završnoj konferenciji Saveza društva distrofičara Hrvatske - SDDH na kojoj su prikazani rezultati Erasmus+ projekta „Digitalni prozor u svijet MD“

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na Završnoj konferenciji Saveza društva distrofičara Hrvatske - SDDH na kojoj su prikazani rezultati Erasmus+ projekta „Digitalni prozor u svijet MD“. Konferencija je održana 25. travnja 2023. godine u hotelu Diplomat u Zagrebu. Predstavljani su rezultati projekta kroz živopisne video i foto materijale, prezentacije i osobne priče Youth Workera i mladih s MD iz Hrvatske i Slovenije, a za kraj je održana Panel rasprava „Putokazi za budućnost u radu s mladima“. Čestitamo Savezu na provedenom projektu koji je hvalevrijedan i primjer dobre prakse za rad s mladima, a pogotovo razmjene iskustava za osobe s invaliditetom i na međunarodnoj razini.

PREDSTAVLJENI REZULTATI PROJEKTA OPEN UP

U utorak, 21. veljače, u Kući Europe u Zagrebu, Hrvatski savez gluhih i nagluhих održao je predstavlanje rezultata Erasmus+ projekta Open up

Hrvatski savez gluhih i nagluhих s partnerima iz Francuske, Španjolske i Cipra provodi Erasmus+ projekt Open up. Cilj projekta je edukacija stručnjaka formalnog i neformalnog obrazovanja o uključivanju djece i mladih s osjetilnim oštećenjima u zajednicu te razvoj kompetencija stručnjaka koji rade u redovnim školama i organizacijama mladih u svrhu osiguravanja kvalitetnog uključivog obrazovanja za djecu i mlade s oštećenjem vida i/ili sluha. Sva djeca imaju pravo na obrazovanje! Članak 24. UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom opisuje što je potrebno osigurati kako bi djeca s teškoćama u razvoju to pravo i ostvarila. Učenicima s teškoćama u razvoju mora se osigurati „razumna prilagodba“ koja će im omogućiti ravnopravno obrazovanje s drugom djecom. Kroz projekt su razvijena 4 inovativna alata prilagođena ovoj ciljnoj skupini:

- Priručnik s praktičnim primjerima, za bolji rad s mladima s osjetilnim oštećenjima u prostorijama Vaših škola i/ili organizacija te njihovo uključivanje u obrazovne aktivnosti.
- Trodnevni program osposobljavanja kako postati "stručna osoba" koja je stekla praktična znanja i međuljudske vještine koje se mogu primijeniti i podijeliti u bilo kojem obrazovnom radnom okruženju.
- Platforma za e-učenje o uključivom obrazovanju i osjetilnim oštećenjima.
- Zajednička izjava čiji je cilj formuliranje odluka za kreatore politika u području obrazovanja radi poboljšanja kvalitete uključivog obrazovanja u Europi.

Na predstavljanju rezultata sudjelovali su djelatnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

DANI OTVORENIH PODATAKA - NEKA INSTITUCIJE JAVNO RADE SVOJ POSAO

U petak, 03. ožujka 2023. godine, GONG je održao konferenciju “Neka institucije javno rade svoj posao” u okviru Dana otvorenih podataka

Na konferenciji "Neka institucije javno rade svoj posao" koja se organizirala u okviru Gongovih Dana otvorenih podataka, u prostoru MaMa, Preradovićeva 18, Zagreb, ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je Leke Sokolaj, izvršni direktor. Nizom panela GONG je nastavio praksu propitkivanja aktualne politike.

Prvim panelom “Otvoreno pravosuđe vraća povjerenje građanki” nastavila se praksa propitivanja aktualne prakse u pravosuđu, kao i preduvjeta za otvaranje javnosti. Drugim panelom “Neka institucije javno rade svoj posao” otvoreni podaci smješteni su u kontekst demokratskog nazadovanja i (ne)transparentnosti rada Vlade i mogućnosti zlorabe testa razmjernosti i javnog interesa pri korištenju prava na pristup informacijama.

OPEN DATA DAYS 2023.
3.-4. OŽUJKA
MaMa, Preradovićeva 18

KONFERENCIJA, 3. OŽUJKA

10:00	Uvod u konferenciju
10:05	Otvoreno pravosuđe vraća povjerenje građanki
11:05	Pauza za kavu
11:15	Neka institucije javno rade svoj posao
12:30	Pauza za ručak
13:00	Radionica o Gongovim digitalnim alatima

PRIJAVE ZAPRIMAMO PUTEM E-MAILA NA SARAJ@GONG.HR

Sufinancira Europska unija NATIONAL ENDOWMENT FOR DEMOCRACY

NACIONALNI DAN OSOBA S CEREBRALNOM PARALIZOM

05. svibnja je dan kada zajednica osoba s cerebralnom paralizom obilježava svoj Nacionalni dan

Ove godine obilježavanje je posvećeno temi „Odmor od skrbi“ kao razvoj nove inovativne socijalne usluge.

Radionicu je otvorila je potpredsjednica Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize, Ljiljana Vugrinec naglasivši važnost ovog dana za sve osobe s cerebralnom paralizom. Također se osvrnula na temu radionice, tj.

odmor od skrbi, za koji je zaključila kako je od neprocjenjive važnosti za osobe s invaliditetom i njihove obitelji. Potom se sudionicima obratila saborska zastupnica Ljubica Lukačić naglasivši kako su povratne informacije i iskustva samih osoba s invaliditetom i njihovih obitelji od iznimne važnosti jer su to smjernice koje vode rad i smjerove izvršne vlasti prilikom donošenja odluka od važnosti za sve osobe s invaliditetom. Marinka Bakula Anđelić, pomoćnica pročelnika za zaštitu osoba s invaliditetom Grada Zagreba istaknula je podršku koju Grad daje za osobe s cerebralnom paralizom, te naglasila nastavak podrške i brige za građane s invaliditetom koji žive u gradu Zagrebu. Predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske Marica Mirić je istaknula pravo i potrebu osoba s invaliditetom na neovisan život te je pritom odmor od skrbi jedna od bitnih karika čije bi osiguravanje predstavljalo značajan pozitivan pomak u kvaliteti života osoba s invaliditetom. Nakon izlaganja svih predavača nameće se zaključak da je navedena usluga od iznimnog značaja, pogotovo iz perspektive roditelja i obitelji koji skrbe o osobama koje imaju visoki stupanj invaliditeta i/ili višestruke teškoće. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na obilježavanju Nacionalnog dana osoba s cerebralnom paralizom.

PREDSTAVLJANJE PUBLIKACIJE "SEKSUALNOST I OSOBE S INVALIDITETOM"

Predstavljanje publikacije o istraživanju izv. prof. dr. sc. Marka Buljevca s Pravnog fakulteta, Studijskog centra socijalnog rada u Zagrebu

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovali su na predstavljanju publikacije "Seksualnost i osobe s invaliditetom".

Predstavljanje je održano 2. svibnja 2023. godine u prostorijama Knjižnice i čitaonice Bogdana Ogrizovića, u Zagrebu. O seksualnosti osoba s invaliditetom, kao temeljnom ljudskom pravu svake osobe pa i osobe s invaliditetom, rijetko se govori. Međutim, spolnost i seksualnost sastavni su dio ljudske prirode svakog čovjeka uključujući i osobe s invaliditetom i kao takvu je svaka osoba treba prihvaćati i slobodno iskazivati bez straha od osude s bilo koje strane. Upravo s namjerom propitivanja kako na svoju seksualnost gledaju same osobe s invaliditetom, a kako društvo i stručnjaci koji rade s osobama s invaliditetom, izv. prof. dr. sc. Marko Buljevac s Pravnog fakulteta, Studijskog centra socijalnog rada u Zagrebu, na inicijativu Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom proveo je istraživanje na temu: Seksualnost i osobe s invaliditetom.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA ZA RAZDOBLJE OD 01. SIJEČNJA 2023. GODINE DO 31. PROSINCA 2023. GODINE

Financijska izvješća Saveza usklađena su sa Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 10/8; 7/09.). Prema računovodstvenom načelu točnosti, pouzdanosti i pojedinačnog iskazivanja pozicija, evidentirani su poslovni događaji, vode poslovne knjige i sastavljaju financijski izvještaji. Osnovno knjigovodstveno pravilo je pravilo dvojnog knjigovodstva.

U 2023. godini ostvareni su slijedeći prihodi:

Red. br.	PRIHODI	AOP	IZNOS
1.	PRIHODI OD ČLANARINA	006	1.399,08
2.	PRIHODI OD KAMATA (ZBZ)	015	0,69
3.	PRIHODI OD DONACIJA IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA - PRIHODI OD DONACIJA ZA OA PROJEKT 172.608,34 - PRIHODI OD DONACIJA IZ DP ZA PROJEKT MRSPM 25.034,63 - OA – DODATAK UGOVORU: 3.281,69 (odgođeno priznavanje prihoda iz 2022.god) - PRIHODI OD PROJEKTA AKTIVNI U MIROVINI: 1.412,66 - PRIHODI OD PROJEKTA 50+: 2.119,93 - PRIHODI OD PROJEKTA MIN. ZDRAVSTVA: 12.704,91	026	217.162,16
4.	PRIHODI OD DONACIJA TRGOVAČKA DRUŠTVA I OSTALIH PRAVNIH OSOBA - NACIONALNA ZAKLADA 43.841,48 - NACIONALNA ZAKLADA -SUSTAV PODRŠKE 26.139,20	034	69.980,68
5.	PRIHODI OD REFUNDACIJA (subvencija za invaliditet)	035	8.213,80
	UKUPNO PRIHODI		296.756,41

NAPOMENA:

Članarine i refundacije priznati su u prihode u visini naplaćenih sredstava.

Računovodstveno načelo nastanka događaja pri iskazivanju prihoda znači da se:

- Donacije povezane s izvršenjem ugovorenih programa (projekata i aktivnosti) priznaju se u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima provedbe ugovorenih programa:

Rashodi u 2023. godini odnose se na:

Red. br.	RASHODI	AOP	IZNOS
1.	Plaće za redovan rad – rashodi radnika - Neto plaće: 149.728,77 - Doprinosi iz i na plaće: 86.783,18	055	236.511,95
2.	Materijalni rashodi: - Službena putovanja radnika: 1.441,65 - Naknada prijevoza radnika: 13.258,47 - Naknada za regres, božićnicu i sl: 398,00 - Jubilarna nagrada: 398,16 - Naknada sl. putovanja predsjedništva: 4.324,41 - studentski servis: 5.850,65 - Usluga telefona, pošte: 2.168,15 - Usluga tek. održavanja: 4.063,00 - Komunalne usluge: 293,48 - Najamnine: 897,72 - Intelektualne usluge (knjig. Jav. Bilj. Seminar, usluge konzaltinga: 6.673,87 - Računalne usluge: 1.647,53 - Usluge oglašavanja: 274,50 - Grafičke usluge: 2.680,69 - Uredski materijal (ured.mat. sredstva za čišćenje, izvorska voda, promotivni materijal) : 12.988,48 - Energija: 2.678,87 - Sitan inventar (police, usisavač) : 1.876,52 - Premije osiguranja: 132,70 - Reprerentacija: 4.097,27 - Članarine: 640,00 - Ostali nespomenuti troškovi (preplata na struč.liter. preplata HRT) : 166,59	067	66.950,71
3.	Amortizacija	108	402,95
4.	Financijski rashodi: (BANKA I FINA)	115	670,42
5.	TEKUĆE DONACIJE		1.194,51
6.	Povrat sredstava (prihodovano u 2022. godini)		126,74
	UKUPNO RASHODI:	148	305.857,28

Novčana sredstva na računu i blagajni iznose: 79.032,55 kn

Na dan 31.12.2023. Savez ima 25 zaposlenika, od toga 10 na puno radno vrijeme, a 15 na nepuno radno vrijeme. U 2023. godini Savez ima 7 volontera sa 275 odrađenih sati volontiranja. Savez nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost.

HRVATSKI SAVEZ
UDRUGA
INVALIDA
RADA

HRVATSKI SAVEZ
UDRUGA
INVALIDA RADA
HSUIR

Adresa:
Hrgovići 47
10000 Zagreb

Telefon:
+385 1 4829

E-mail:
info@hsuir.hr